

Nr 6, 2006 årgång 43

50:- inkl moms

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

MANEKA SJÖSTRÖM HÄMTAR IN DIKSHAENERGI ATT DELA MED SIG AV

Livet är fullt av meningsfulla sammanträffanden

Text Viveka Lindgren Foto Bela Unger

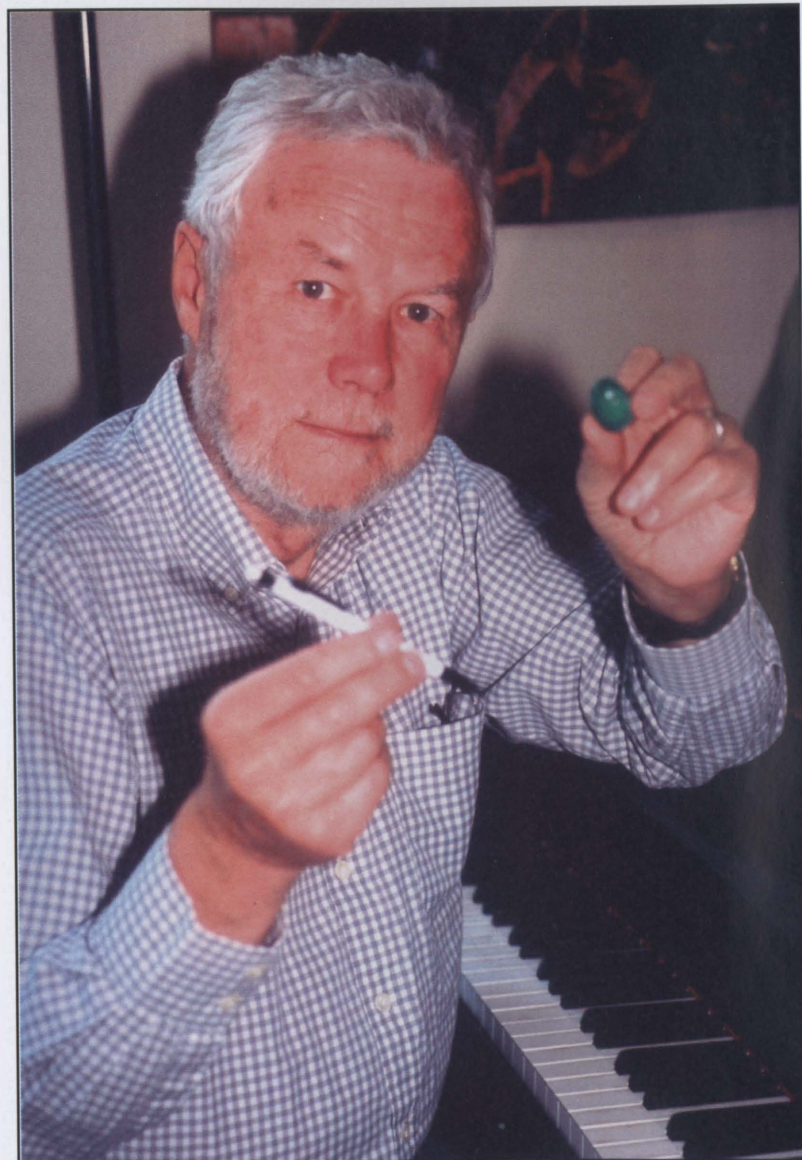
Meningsfulla händelser som Jan Cederquist skrivit om, har en djup betydelse. De visar att en människas liv inte är något totalt meningslöst i ett likgiltigt världsallt, utan att universum verkligen inträffar sig för människorna.

"Slumpen är ingen tillfällighet" heter en bok om *synkronicitet* som kom förra året. Den handlar om hur en del märkliga sammanträffanden, som ser ut att varahelt slumpartade, istället tycks visa på en högre mening i tillvaron. Jan Cederquist berättar om hur flera oväntade händelser hjälpt honom att fatta viktiga beslut eller hitta lösningar på svåra problem. Och om hur hans bok om tillfälligheternas spel blev skriven just på grund av osannolika tillfälligheter.

Jag träffar Jan Cederquist på terrassen till det magnifika hus han låtit uppföra på norra Lidingö, där han sedan några år bor med sin fru Catherine och två tonårsbarn. Villa Bäckastrand är en luftig arkitektonisk dröm i ljusgrått med djärva vinklar, blonda träslag och bländande panoramafönster ut mot den stora grönskande sjötomten.

Men att han kunnat bygga sitt drömhäus på denna eftertraktade del av ön är nu inte bara resultatet av åratals idogt sparande eller en anse- lig förmögenhet, och inte heller något plötsligt arv. Det var vad man brukar kalla slumpen, eller sådana ovanliga händelser som han själv ser som meningsfulla sammanträffanden, som på oanade vägar förde honom till villa Bäckastrand.

Jan Cederquist, 70, har en bakgrund i reklambranschen och var en gång medgrundare till den legendariska reklambyrån Hall & Cederquist. Han har vunnit åtskilliga kreativa utmärkelser både i Sverige och utomlands. Efter många år av intensivt och hektiskt yrkesliv ville han

En penna och en plastskarabé som fallit ner i familjens flygel – symboler för skrivande och för synkronicitet – fick Jan Cederquist att slutföra arbetet med boken.

få tid att tillsammans med familjen förverkliga drömmen om att bygga en egen villa på en vacker och rogivande plats nära vattnet. Varken Ca-

therine eller han själv glömmer den där speciella lördagen i april 1994.

– Vi hade då bott i ett kedjehus på södra ön i några år. Vi van-

trivdes väl inte direkt men det kändes ändå som något tillfälligt i väntan på att vi skulle hitta den perfekta tomt och bygga eget. Men på något sätt kom vi oss aldrig för att leta efter tomter till salu, minns Jan.

Den här vårdagen ute i trädgården överväldigades han av en oförklarlig känsla, nästan som en uppmaning från ovan.

– Det var märkligt, som om jag plötsligt fylldes av någon sorts energi, ett ljussken som genomkorsade medvetandet. Jag kände direkt att nu är det dags, nu eller aldrig! Jag minns att jag rusade in och ropade på min fru: "Catherine! Vi måste kolla på tomtannonser, nu med en gång!"

Catherine undrade över Jans plötsliga entusiasm och såg hur han febrilt bläddrade i morgontidningen. Hon kastade en blick över hans axel.

– Så pekade hon på en minimal liten tvåraders annons som jag inte ens hade sett. "Titta där!" sa hon och jag såg att det stod "Sjötomt, Bosön" och ett telefonnummer. Ja, ja, tänkte jag, det är väl någon mörk och brant klippa mot norr som de försöker glamourisera.

– Men vi åkte dit ändå som en liten lördagsutflykt med barnen och utan några som helst förväntningar. När vi kom dit visste jag direkt att detta är den perfekta platsen. Sjöutsikten mot den glittrande viken var enastående och naturen runt omkring skänkte ett sådant fridfullt lugn. Här fanns klippor, en liten sandstrand och brygga. Allting utstrålade harmoni och still-

het. "Här vill jag bo, pappa!" sa båda ungarna exalterat, och det var precis så jag kände själv. Men jag trodde att det måste finnas en hake eller att priset skulle vara alldeles för högt. Detta var helt enkelt för bra.

Priset visade sig vara, om inte billigt, så ändå överkomligt. Orsaken till det var att det inte fanns kommunalt vatten och avlopp, och att det skulle göras en ny områdesplan som gjorde det mycket osäkert om man skulle kunna få bygglov.

– Men jag litade på intuitionen, den har jag fått allt större förtroende för, så vi slog till. Vi kände att det skulle lösa sig, och snart fanns både bygglov och kommunalt vatten och avlopp. Drömmen gick i uppfyllelse. Det märkliga var att den där lilla annonsen var införd en enda gång i en enda tidning! Just den dagen jag fick den starka ingivelsen.

Sådana ovanliga händelser avfärdar vi för det mesta som bara slumpen eller en fantastisk tur. Men för Jan har de kommit att få en djupare innebörd. Han har samlat på märkliga händelser som de flesta upplever då och då utan att tänka så mycket på det.

– Som när man precis bestämt sig för att ringa en viss person, och när man ska ta luren ringer just den personen. Eller man går på gatan och börjar tänka på en bekant som man inte träffat på många år, och precis då kommer denna person runt hörnet, säger Jan som aldrig glömmer den gången han intensivt hade försökt få till ett

Sökarens klokepris 2006 tilldelas Jan Cederquist

Motivering:

Jan Cederquist har med sin bok *Slumpen är ingen tillfällighet* (2005) riktat uppmärksamheten på det viktiga fenomenet att många av livets händelser inte beror på slumpen utan i stället har en djup mening. Livet som människa får en annan innebörd när vi ser att det finns samband som är till gagn för oss – att allt inte bara är tillfälligheter, universums kyla och meningslöshet. Denna insikt fyller oss med glädje och tillförsikt.

Ann Magnusson

möte med sin affärsrådgivare i en mycket viktig angelägenhet. Det hade inte lyckats, och Jan var plötsligt tvungen att resa till Köpenhamn i ett annat ärende. När han kom ombord på planet, svindlade det till. I sätet bredvid satt rådgivaren. Och han är än idag förundrad över den synkronicitet som inträffade under en segelsemester. Vid en ö i ytterskärgården råkade hans fru skada sig och behövde läkarhjälp. I samma ögonblick glider en segelbåt in och lägger till precis vid sidan om dem. Seglaren visade sig vara, just det, läkare.

– Den meningsfulla slumpen har inträffat alltför ofta i mitt liv för att jag skall kunna betrakta den som bara tillfälligheter. Den har visat vägen, hjälpt mig ur kris-situationer, löst problem och fått mig att fatta avgörande beslut, ibland med en nästan humoristisk blinkning. Många av dessa underliga, men nästan alltid betydelsefulla, händelser är så gott som statistiskt omöjliga. Ändå händer de ideligen.

– Ibland kan det se ut som om en högre makt håller i trådarna, men jag vet inte om det är vare sig andar, skyddsänglar eller någon personlig Gud som styr över våra liv. Det kan naturligtvis vara så, men det kan också handla om att vi står i förbindelse med en sorts energifält som finns både inuti och runt omkring oss. Kanske kan vi kalla det en allomfattande intelligens, eller ett slags kosmiskt Internet som vi alla är permanent uppkopplade till med vår inre personliga dator.

För några år sedan började Jan

skriva om sina tankar och upplevelser i boken "Slumpen är ingen tillfällighet". Men när han kommit ungefär halvvägs började han tvivla på projektet och undrade om han skulle klara av det och om någon över huvud taget skulle vara intresserad.

– Jag kände mig väldigt osäker på om jag skulle fortsätta skriva, minns Jan. Jag satt och kämpade med boken samtidigt som vi hade en pianostämmare hemma. Han höll på med flygeln som stod i samma rum. Det blev alltför störande så jag skulle just lämna rummet då han frågade vad jag höll på med. Jag sa att jag försökte skriva en bok om synkronicitet. Han undrade vad det var för något. För att förklara begreppet berättade jag Carl Jungs klassiska historia om kvinnan och scarabén. Hon var en mycket besvärlig patient som satt fullkomligt fast i en väldigt rigid och rationell världsbild. Jung var på vippen att ge upp när hon berättade om en dröm hon haft på natten. Den handlade om en gyllene scarabé, en speciell sorts skalbagge som kallas guldbagge, grön- och guldkimrande. I samma ögonblick hörde de ett ljud från fönstret. Jung öppnade det och in flög en insekt. Han fångade den och det visade sig vara just en guldbagge. "Här har du din skarabé", sa han och räckte fram den till kvinnan som blev så chockad att hon kom loss från sina läsningar och terapin kunde fortsätta till ett lyckat resultat.

– När jag berättat historien för pianostämmaren lämnade jag rummet och gick ut i köket. Jag undrade om jag skulle lägga ner bokprojektet. Efter någon timme var pianostämmaren klar. "Nu har jag gått igenom hela mekaniken", sa han. "Det är en bra flygel, men jag hittade några saker som hade trillat ner i innanmätet." Han höll fram handen.

Av tusentals tänkbara saker låg där just en penna, symbol

för skrivande, och en grön scarabé – symbol för synkronicitet. Den var i plast och förmodligen hade min dotter tappat ner den någon gång.

– Jag hade fått mitt svar. Jag skulle skriva färdigt boken om synkronicitet, om meningsfulla sammanträffanden i tillvaron.

Kommentar av Jan Cederquist

Sedan boken kom ut förra året har jag fått många brev och email från läsare som berättar om egna synkronistiska upplevelser. Det har varit mycket trevligt att få ta del av dessa spännande berättelser, och det har väckt tanken att man kanske borde samla dem i en ny bok på temat meningsfull slump.

Därför har jag en liten uppmaning till intresserade läsare av Sökaren: Om du har någon egen synkronistisk upplevelse, hör gärna av dig och berätta om den. Du kan skicka den per brev till mig på adress Bäckstrand, Bosön, 18147 Lidingö, eller email till jan@tao.se. Kanske kan det bli en ny bok.

Jag tror att världen befinner sig i en väldigt speciell situation just nu. Å ena sidan mer och mer kaos, krig och miljöförstöring. Å andra sidan ett begynnande mentalt/andligt uppvaknande hos tusentals människor runt om i världen. Det verkar som om vi är på väg mot ett paradigmskifte som kommer att bli mer omvälvande än det som inträffade för 500 år sedan då jorden förvandlades från att vara en fast platta i universums mitt, som sol, måne och stjärnor kretsade runt, till att bli ett virvlande klot som istället kretsade runt en sol i utkanten av en galax bland miljarder galaxer i ett oändligt universum. Man kan tänka sig vilken enorm förändring det blev i människans sätt att uppfatta tillvaron.

Det skiftet innebar också att man, med Newtons hjälp, började uppfatta materien som den enda verkligheten. I den världsbild som vi är uppvuxna med är människan bara en fysisk kropp som på något sätt har råkat utveckla ett medvetande. Men i den nya världsbild som vi i bästa fall nu är på väg emot, kommer det att vara precis tvärtom. Människan är ett medvetande som har utvecklat en fysisk kropp. Medvetandet kommer att avlösa materien som den verkliga verkligheten, och det kommer att få enorma konsekvenser för hur vi uppfattar oss själva, universum och vår existens här på planeten.

Framgången för "Slumpen är ingen tillfällighet" tyder på att allt fler människor börjar tänka och känna på ett nytt sätt och intressera sig för det som ligger bortom den gamla vanliga snäva världsbilden. Boken har också nyligen kommit ut både som talbok (Anderson Audio) och som pocket (Månpocket).

Jag tror att synkroniciteter är ett av många sätt som universum har för att påminna oss om att livet är något ofantligt mycket större och märkligare än vad vi blivit ledda att tro.

Hör av dig!

Dramadokumentären LJUSBÄRAREN ÖVERLEVER VI DÖDEN? söker finansiärer

Filmaren **Peter R. Meyer** påbörjade en dokumentärfilm på ämnet, men gick bort under den inledande fasen.

Vi är inspirerade och fullföljer nu produktionen som kommer att avhandla viktiga frågor om medvetandet och döden.

Filmen baseras på de senaste **forskningsrönen** och filmen presenteras i formen av en utforskande dramadokumentär.

Bakom projektet finns **Yvonne Marcus Meyer** med redaktion. Vi söker nu finansiärer för att kunna arbeta vidare.

Kontakta Yvonne:

Postadress: Grev Magnigatan 14, 114 55 Stockholm,
Tel: 08-767 84 81, E-post: yvonne@ljusbararen.se

Mer info finns på adressen
www.ljusbararen.se

Adress SÖKAREN
Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
PlusGiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se

Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Viveka Lindgren:
Sökarens klokpris till
Jan Cederquist 2

Birgitta M Stålhammar:
Theresias visdom 6

Agneta Milde:
Maneka 10

Viveka Lindgren:
Medium 14

Visdomsbladet 17

Erland Lagerroth:
Världen bygger sig själv 18

Håkan Blomqvist:
Krönika 21

Refuserat 22

Bokfloden 24

Notiser 31

Gunnar Martin Aronsson:
Hilma af Klint 36

Förnya din prenumeration på SÖKAREN! Inbetalningskort medföljer detta årets sista nummer.

Kartan

Det finns en mycket betydelsefull karta. Den sägs beskriva verkligheten som den är och används av stora delar av etablissemangen.

Etablissemangen...? Ja, de stora erkända, som anslår tonen och förklarar vad som gäller för oss alla, stora som små.

När man vill veta hur världen ser ut, skall man titta på kartan. Den har samma ställning som Bibeln hade förr i tiden, vilket innebär att den inte skall ifrågasättas.

Om det finns "anekdoter" som visar på en annan verklighet än kartans, är det alltid kartan som gäller. Inget verkligt kan strida mot kartan.

Vem eller vilka har ritat denna karta? Jo, människor som försatt sig i ett speciellt tillstånd – inte ett religiöst, andligt eller upplyst tillstånd, utan det vetenskapliga, där allt i grunden ses som materia. Inget som strider mot kartan är objektivt sant.

I landets läroanstalter, från de lägsta till de högsta, undervisas om kartan. Det poängteras att ingen högre makt har frambragt den synliga världen utan att denna blint har skapat sig själv.

Världen är enligt kartan materia som verkar på materia, och det är detta som utgör tillblivelseprocessen, vilken är en evolution bestående av slumpändelser under mycket lång tid.

Medvetet skapande krafter är absurda enligt kartan och existerar inte. Tron på dem betecknas som vidskepelse, drömmar och fantasier. Gud eller gudar finns inte, eftersom de inte behövs. Inget övernaturligt finns – inte telepati, klärvoajans, prekognition eller psykokinesi. Och ingen djupare mening finns med livet, inget liv efter döden.

Endast de som har en böjelse för absurda tankebanor ifrågasätter kartan, anses det. Det är bildning att inse dess sanning.

Men det lyser inte om denna karta. Den glädjer inte. Men den förklaras vara SANN – även om ett mindretal original bland forskare, tänkare och privatfilosofer betvivlar eller rentav underkänner den.

För att hävda kartans auktoritet kan olika medel användas, såsom förtigande av fakta som pekar i annan riktning och förlöjligande av dem som inte erkänner kartan.

Angrepp på kartan skall ignoreras eller bemötas med förakt.

(Men oliktankande människor får finnas.)

SM

Theresias visdom

Av Birgitta M Stålhammar

”Unga är vi om sinnet är ungt.

...

Så länge en person är mentalt aktiv, kommer han att förbli lika intelligent som i ungdomen.”

THERESIA EK fyller 105 år om några veckor. Hon tar emot på S:t Petershemmets stora terrass, där ännu i mitten av oktober flera av buskarna blommar. Trots ihärdigt regn vill Theresia helst vara utomhus på grund av sin elöverkänslighet, som just under den här dagens häftiga åskväder har besvärat henne mer än vanligt. Vi sätter oss under det utskjutande taket med var sin filt om benen. När det kommer en liten sädesärla trippande tar Theresia fram en påse ur fickan med gammalt bröd, som hon smular sönder och kastar ut på terrassgolvet.

– Jag har alltid varit så förtjust i djur, säger hon. Jag växte upp på ett gods i Skåne, där min fosterfar var förvaltare och där fanns många härliga djur. Inte ens som liten var jag rädd för de stora tjurarna! Och från det att jag i fyraårsåldern fick klart för mig att köttet i maten hade varit ett djur, så vägrade jag att äta kött. Mina fosterföräldrar försökte nog övertala mig men till sist gav de upp. Och nu har jag varit vegetarian i hundra år!

– Får du vegetarisk mat här på Petershemmet?

– Javisst, men lite råkost brukar jag göra i ordning själv.

Kärlek ger hälsa

Theresia har varit engagerad i Svenska Vegetariska Föreningen (SVF) och Hälsofrämjandet (HF) i mer än sju decennier. Under många år var hon redaktör för SVF:s tidskrift och har skrivit många tankvärda kåserier, både där och i Tidskrift för Hälsa och annorstädes. En del av dessa betraktelser finns samlade i en liten volym med titeln ”Tankestoff” som hon gav ut 1993.

Vegetarismen har varit väldigt viktig för Theresia och hon är övertygad om att den bidragit till hennes höga ålder. Ändå vill hon betona att hälsosam föda inte är allt. Visst bör man sköta sin hälsa, men det kan gå för långt. När allt intresse kretsar kring vad man bör äta och inte äta, kring motion och vitaminpiller, då blir tillvaron utarmad.

– Vår tids hysteri i fråga om hälso- och kroppsvård hänger samman med ungdomskulturen, tror Theresia. Allas vara unga oavsett ålder. Men att vara ung har inte att göra med ett visst utseende eller ett visst antal år, det är en sinnesbeskaffenhet. Unga är vi om sinnet är ungt.

I sin bok skriver Theresia att en amerikansk forskare funnit följande: Så länge en person är mentalt aktiv kommer han att förbli lika intelligent som i ungdomen. En människa förlorar visserligen under sin livstid mer än en miljard neuroner, hjärnceller, men detta kompenseras av en annan struktur, nämligen de förgrenade trådar som kallas *dentrit* och som förbinder nervcellerna med varandra. Experiment har visat att nya dentriter kan växa ut långt upp i ålderdomen. Här ligger kanske förklaringen till att många av oss blir ”visare” med åldern, att vi får förmågan att se livet mer som en helhet och inse att vi är sammanlänkade med allt, liksom nervcellerna är det.

– Men det finns också en annan sida när det gäller vår utveckling och vår hälsa, säger Theresia och erinrar sig att hon läst om ett experiment, där man gav kaniner extra kolesterolrik mat. Syftet var att fastställa om en sådan diet skulle få samma effekt som på människor och proppa igen blodkärlen. Det gjorde

den, på alla grupper av kaniner – utom på en. Och forskarna kunde inte begripa hur kaninerna i denna enda grupp kunde vara okänsliga för den ohälsosamma kosten. Ända tills det uppdagades att studenten som hade hand om just den gruppen brukade ta upp ”sina” kaniner och klappa dem en stund innan han matade dem.

Först ville forskarna inte tro att lite kärlek skulle kunna göra någon skillnad. Men upprepade experiment med andra grupper av kaniner gav samma resultat. En förklaring skulle kunna vara att kaninernas immunförsvar sattes igång av den kärleksfulla behandling de fick. Eller var det djurens trygga förvissning om att den mat, som den smekande handen gav, var bra?

Det finns annan forskning som visat att människor som har sällskapsdjur håller sig friskare och lever längre än andra. Är det djurens tillgivenhet och kärlek, som stärker människans immunförsvar?

– En kram sänker blodtrycket direkt, har någon påvisat. Så ett par kramar om dagen mellan nära och kära är bra för hälsan och immunförsvaret. Det är rena medicinen, säger Theresia och erinrar sig ett gammalt ordspråk: ”Den ingen rör vid vissnar.” Vänlighet överhuvudtaget berikar vår tillvaro. Någon har berättat för mig om en kampanj för vänlighet i USA, där man satt upp skyltar med texten ”Var slumpmässigt vänlig och gör goda gärningar utan baktanke!” Den som blir föremål för en sådan oväntad vänlighet från en främmande människa känner sig troligtvis motiverad att göra samma sak och ger den goda idén spridning.

– Sprid glädje, slösa med

– Vi måste ta sikte på ljuspunkterna i tillvaron!

vänlighet och medkänsla! Det kommer tillbaka som en bumerang.

Tankar kan styra våra celler

Att leva sunt för att få en god hälsa är naturligtvis något eftersträvt. Men det är inte ett mål i sig utan ett *medel* för att leva ett meningsfullt liv. Och vad är då ett meningsfullt liv? Jo, säger Theresia, det är att verka för något större än en själv, något som man är så besjälad av att man kommer utanför sig själv. Den berömda jesuitprästen och filosofen *Teilhard de Chardin* har sagt ungefär så här: ”Lyckliga är de människor som har ett mål och ju större målet är, desto lyckligare är de.”

Lycka kan sägas vara en bi-produkt av ett meningsfullt liv. Men lycka kan också vara förmågan att se, uppskatta och glädjas över små ting. Man skall varken vänta på högsta vinsten eller på himlastormande händelser. Det är de små nära tingen som formar LIVET och ger det mening.

Theresia är övertygad om att det inte bara är födan som ger oss ett starkt immunförsvar. Tankar och känslor betyder troligen lika mycket, därför att de styr våra kroppsfunktioner. I det så kallade endokrina systemet, som styrs av hjärnan, finns flera olika körtlar vilka vid starka sinnesrörelser och stress utsöndrar ett övermått av hormoner, som påverkar kroppens immunförsvar. Negativa tankar och känslor anses där-

vid få en skadlig effekt på vårt immunsystem medan ett positivt tänkande och en ljus livssyn får en välgörande effekt.

Glädje, lycka och förnöjsamhet – såväl som motsatsen – har helt visst en avgörande betydelse för vår hälsa. Vi kan faktiskt genom tankarna styra våra celler, och om tankarna är starka och koncentrerade kan vi få cellerna att lyda oss. De blir då verkliga och får fysisk betydelse. Alltså bör vi sträva efter att kontrollera våra tankar. När vi får bekymmer eller känner oss kränkta och förorättade, kan vi försöka minnas någon annan episod som då gav glädje och lycka, för att återuppleva dessa känslor, eller åtminstone sova på saken för att få distans och tid att analysera situationen och se de rätta proportionerna.

– En sak är klar, vi måste ta sikte på ljuspunkterna i tillvaron, säger Theresia och ser mycket piggare ut nu än när vi inledde intervjun. Livet är både ljus och mörker. Det gäller att söka ljuset. Att tänka ljus, glatt och vänligt, det är den bästa tjänsten vi kan göra oss själva.

– Sedan tror jag personligen att dans är väldigt positivt för kroppen, fortsätter hon nästan entusiastisk. Jag har alltid älskat att dansa och ledde till för nio, tio år sedan grekiska folkdanser för en grupp pensionärer. Dans är en lustbetonad form av motion, där finns musik, rytm, rörelse, gemenskap och glädje. Hos alla folkslag har dans varit viktig, ofta i samband med religionsutövning. Det tycks vara en djup och

stark drift hos människan att dansa. Är det kanske så att vi i dansen kommer i samklang med naturens stora rytm, vågornas skvalp, fåglarnas flykt, stjärnors och planeters gång? Kanske ingår dans i vårt kollektiva omedvetna?

(Medan Theresia pratar, ser jag för mig alla de gånger jag sett henne dansa glädjestrålade och oförtröttlig på Hälsofrämjandets sammankomster, sista gången var halvtannat år före hennes hundraårsdag. Jag har också i gott minne hur hon nästan 99 år gammal under en bussresa Stockholm-Lübeck och åter, underhöll oss andra med roliga historier och poesi, efter att ha sprungit ut och in i alla kyrkor, rådhus och andra sevärdheter!)

Människan är en ande

– Så du tror på tankens kraft?

– Absolut, svarar Theresia. Jag kan berätta om en självupplevd händelse, trivial kanske, men ändå. Det var en gång när luckan på hyreshusets tvättmaskin inte gick att öppna trots mina och två andra personers ansträngningar. Vi skulle just ringa efter en reparatör då jag fick en idé. Jag ställde mig framför tvättmaskinen och samlade kraft en stund innan jag lade båda händerna på handtaget till luckan och koncentrerade mig starkt. Därpå vred jag sakta – och luckan öppnades! Det kan tyckas som en bagatell, men jag kommer så väl ihåg min lyckokänsla vid denna bekräftelse på andens seger över materien.

– Det är intressant med övernaturliga fenomen, fortsätter Theresia, och med de latent kraften vi har. Tidigare blev jag ofta ombedd att lägga mina händer på någon som hade huvudvärk, det brukade alltid hjälpa. Inom mig fanns det andliga krafter, i alla fall i yngre dagar.

– Människan består inte endast av en kropp, hon har också en ande. Människan *har* en kropp men hon *är* en ande, förtydligar Theresia. Det materiella har nu alldeles tagit överhanden i världen. Människan måste vända sig bort från det materiella och söka det andliga. Som

”Lycka kan vara förmågan att se, uppskatta och glädjas över små ting.

Det är de små nära tingen som formar livet och ger det mening.”

den franske författaren *Saint-Exupéry* skrev: "Man kan inte leva på kylskåp, bokslut och korsord. Problemet i världen är att ge människorna åter en andlig mening, andliga behov."

Sökare hela livet

– Tror du på reinkarnation?

– Ja, jag är nästan alldeles säker på att vi har många liv, annars vore allting meningslöst, svarar Theresia.

– På Gud?

– Ja, på Gud som en kraft, som det gäller att ta till sig av. Men det krävs att man stillar sig och koncentrerar sig om man ska nå fram till den kraften. Hur oändligt stort universum än är, så har allting en cell av gudomen i sig. Det kan vara svårt att tro på, eftersom forskarna hela tiden upptäcker att universum är större än man visste förut. Men det verkar förmätet att tro att en gud skulle kunna befatta sig med en liten människa i detta oändliga universum.

– Jag var nog religiös redan i barndomen. Och som vuxen drogs jag till pingstkyrkan där jag blev god vän med Minna. Hon hade varit missionär i Kina och var en sådan underbar människa ... (Minna, Vilhelmina Stålhammar, var min mams farmor! Tanken svindlar – eftersom hon var född 1868 känns det märkligt att träffa en person som var hennes goda vän.)

– Jag har varit en sökare i hela mitt liv, vandrat från den ena till den andra vägen. Mest för att få veta hur människorna, som stannat vid en viss väg, kunde känna trygghet. Jag tror nämligen att många söker efter trygghet i en övertygelse. I den så kallade "I Am-rörelsen" fann jag mycket. Men jag sökte inte för att stanna kvar just där, utan för att komplettera min egen åsikt.

Så berättar Theresia en episod från 1950-talet:

– Jag befann mig i en överfylld järnvägsakupé på resa mellan Tyskland och Schweiz en varm försommardag. Passagerarna satt mest och slöade och själv var jag upptagen av en fängslande bok. Som jag satt där djupt försjunken i tankar kände jag mig plötsligt som lyft uppåt, flyttad ur tid, rum och händelseförlopp. Mina egna gränser fanns inte, jag flöt ut i oändligheten, samtidigt som jag var fast förankrad i ett oerhört ljus kraftfält. Först fylldes jag av en obeskrivlig lyckokänsla och därefter av en oerhörd styrka. Allt kunde jag göra härifrån, för jag vilade hos själva Allmakten, hos den väldiga kraft som uppe-

– Jag tror på Gud som en kraft, som det gäller att ta till sig av.

håller universum. Här var allt möjligt utan gränser ... Hur länge det hela varade vet jag inte, en minut eller en timme, innan jag åter blev medveten om min omgivning. Men en stark känsla av lycka och kraft dröjde kvar.

Vid det här laget har Theresia fått

en friskare ansiktsfärg och en livlig glimt i ögonen. Hon reser sig ur stolen och säger:

– Det är snart middag och jag måste hacka min råkost. Hälsa din man – hans farmor Minna betydde så mycket för mig!

Gemenskap är inte likhet och trängsel, gemenskap är – övervinna avstånd.

Alltför få har nått den mognad att de kan handskas med frihet.

Bönen i sin högsta form är ingen begäran. Den består i att anden sträcker sig mot det immateriella – Gud.

Vi som föddes ur evigheten hit ner inom samma tidsepok, vi borde väl som bröder och systrar räcka varandra handen, stödja och hjälpa varandra. Vi hör ju ihop.

Ett beprövat recept är att varje morgon bestämma att det skall bli en fin dag, göra det bästa av den, ta vara på alla möjligheter... Det kanske inte händer så mycket mer än vanligt, men man möter människor, ting och händelser på ett annorlunda sätt.

Ur häftet "Tankestoff" av Theresia Ek. Det kostar med porto 40 kronor och kan beställas från Vegetariska Föreningen, tel 08-702 11 16.

ECKANKAR i Sverige <www.eckankar.se>

Eckankar har urgamla rötter. Ordet ECK är synonymt med Helig Ande. ECKs andliga övningar transformerar perspektivet och du upptäcker dig själv som Själ, en Gudsgnista som samlar erfarenheter för att bli en medarbetare med Gud och just nu har en kropp. En del Eckister kallar det "raka rör till Gud" – därmed inte sagt att rören är vare sig tjocka eller bekväma, men just raka! En av våra andliga övningar är att sjunga HU (uttalas hjo) som en kärlekssång till Gud (HU är ett urgammalt namn på en Gud). En kort introduktionsbok på svenska kan laddas ner gratis från hemsidan eller köpas för 30 kr plus porto från ECKANKAR Center, Box 287, 551 14 Jönköping, eller via internet. I Stockholm firas ECK-andakt 16/12 på Ringvägen 74 nb, 13.00 – 14.00. Andakterna i Stockholm fortsätter 27/1, 24/2 och 31/3 2007. Både sökare och finnare är välkomna!

NYHET!

Fakta om boken:

Antal sidor: 80

Häftad inkl. flikar (med 24

runkort att klippa ut)

Illustrationer: 5 svartvita foton,

24 runtecken, 4 teckningar på

runhjulet

Ca-pris: 165 kr

ISBN 91-88362-34-5

Lägg runor – om din framtid

En nordisk variant av tarot
av Carl-Gustaf Hansson

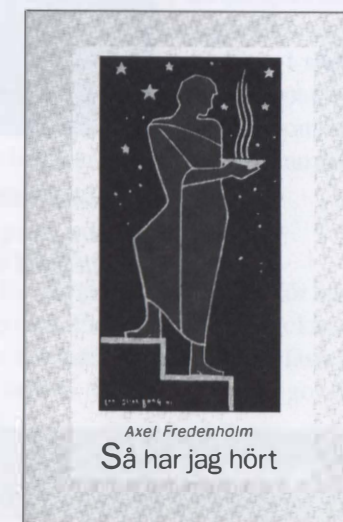
De nordiska runornas funktion som skrivtecken är välkänd för de flesta. Men runorna är mycket mer än så. De är också symboler för de starkaste drivkrafterna i tillvaron – de dolda och bakomliggande faktorer som leder till framgång.

På ett enkelt sätt, och med flera praktiska exempel, beskriver författaren hur gammal nordisk visdom kan bli till nytta och glädje för vår tids människor. Carl-Gustaf Hansson är bibliotekarie och har i många år intresserat sig för nordisk järnålder och vikingatid.

Solrosens Förlag: www.solrosforlag.se

Box 417, 721 08 Västerås, tel. 021-12 90 76

fax 021-12 90 76, gebe@solrosforlag.se

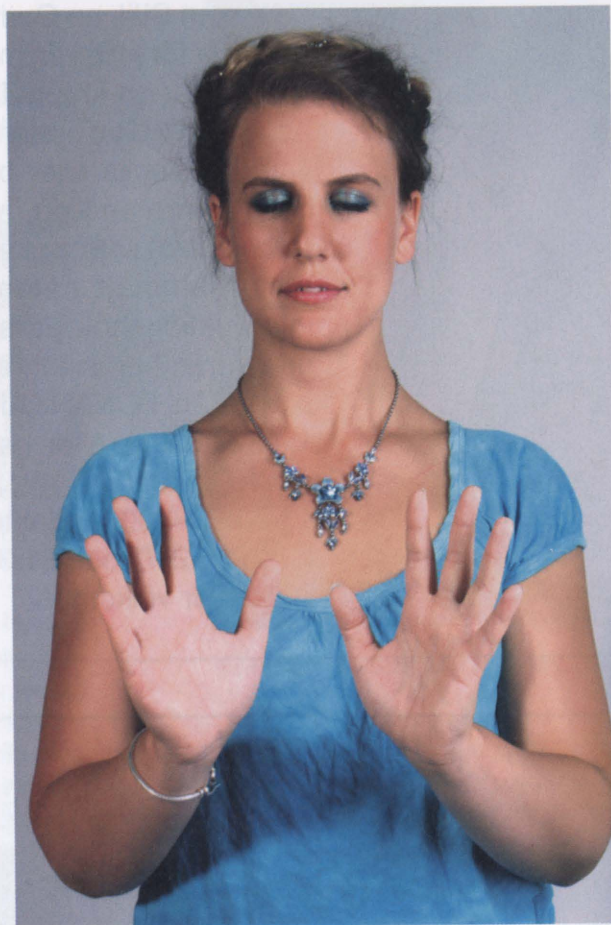

"Du vill veta vägen. Den finns inom dig själv. Där ligger alla världsalltets hemligheter förborgade."
Acharya

Axel Fredenholms *Så har jag hört* är en sedan länge uppskattad bok, som introducerar livsvandrarerna till den tidlösa visdom som oberoende av vår kultur eller religion ständigt finns med oss på vägen. 120:- + porto.

Världsbild Förlag, Vasavägen 9, 181 42 Lidingö.
Tel/Fax 08-767 38 17, info@varldsbild.se

Maneka – en tvåbarnsmamma som bär på stora visioner

Maneka Sjöström pratar med änglar ena dagen och nästa kommunikerar hon med forskare på ett intellektuellt och analytiskt manér. Här får du en inblick i hur allt detta kan förenas i en person.

Av AGNETA MILDE

Maneka Sjöström gick en intensivkurs med diksha och Kärleken blev en ständig följeslagare. Det hade varit härligt om jag hade kunnat skriva "ung tvåbarnsmamma fick diksha och blev uppläst", och vi skulle alla börja tro på dikshornas omedelbara verkan, men Maneka är nu inte vilken tvåbarnsmamma som helst, och det här med upplysning har hon själv valt att tona ner, sedan hon två år efter den dramatiska vändpunkten i livet kom till Indien och fick många nya insikter och erfarenheter.^{*)}

Maneka gav upp sökandet 2004

Som 26-årig tvåbarnsmamma lever hon numera ett vanligt vardagsliv med lämning och hämtning på dagis, lägningsprocedurer och glädjeriek gemenskap varannan vecka. Den där magiska da-

gen 2004 satt hon där med sin nyfödde son i famnen och hon hade precis innan rannsakat sitt inre. Det fanns ingenting i det yttre som hon önskade sig mera än att bli fri. Redan som sextonåring hade Maneka fått en stark glimt av vad det innebär att hitta allt man söker inom sig själv genom mötet med Poonjaji i Indien. Nu ville hon att Kärleken skulle ta över rodret en gång för alla. Samtidigt var hon så trött på allt sökande att hon helt och fullt gav upp. Efter det är lidande och separation ett minne blott. Frid och kärlek har blivit de ständiga följeslagarna på Manekas livsvandring. (På hemsidan www.nordiconeness.se kan du läsa mer om händelserna 2004.)

Maneka – ett populärt forskningsobjekt

Vad är det nu som är så speciellt med Maneka? Förutom att hon är ett fnitrande solsken med tredje ögat öppet sedan tidig tonårstid har hon anmärkningsvärda ambitioner, och som forskningsobjekt slits hon mellan en skara hjärnforskare i Danmark och en

professor i Stockholm. Maneka kan visa upp forskningsdokument på att hennes hjärna beter sig ungefär som zenbuddistmunkars hjärnor som blivit utsatta för en livstid av meditation. Den främre hjärnloben är aktiverad och sidoloberna (temporärloberna) nedtonade, vilket tolkas som ett globalt medvetande med låg stressfrekvens. Fina ord om detta kan man läsa på www.newbrain-newworld.co. Forskarna har också studerat hur hjärnor förändras som Maneka skickat dikshaenergi till.

Det har blivit många turer till hjärnforskarna i Köpenhamn.

– I mitt tredje öga kan jag se andra världar. När hjärnforskarna skulle kolla upp det gick jag med mitt tredje öga runt i den närmaste omgivningen och såg olika varelser. Forskarna såg ingen skillnad på den "aktiviteten" och vanlig aktivitet som kan mätas i hjärnan, trots att jag bara satt där med ögonen slutna.

Kan rätt förståelse ta oss till upplysning?

Ena dagen blir Maneka föremål för vänners oro, eftersom hennes uppvaknande från ljuvlig avslappning i sällhetstillståndet Samadhi kan göra hennes ben lite vingliga. Det lär vara ett övergångsproblem när hjärnans styrcentrum permanent skall flyttas från bakhuvudet till frontalloben. Själv säger hon att det inte händer om hon har något viktigt att utföra, eftersom hon den andra dagen kan medverka i ett seminarium med forskaren Harald Kjellin och mycket seriöst granska människans möjliga medvetandetilstånd från en vetenskaplig synvinkel. Ja, egentligen är det Harald som står för det vetenskapliga, och Maneka fyller i med sina subjektiva erfarenheter.

Professor Harald Kjellin har psykologi och systemvetenskap som sina ämnen och arbetar för att bringa klarhet i huruvida det finns några förberedelser som människan behöver genomgå innan själva "hoppet" till upplysning sker. Genom att djupintervjua Maneka har han kommit fram till följande:

1. **Sinnet behöver vara tillfredsställt inom sig självt utan behov av kontroll.** Maneka: "Sinnet bör vara avspänt och lyckligt och ha villigheten att samarbeta med nya typer av impulser."

2. **Sinnet förbereds stegvis för att kunna förflytta fokus och varseblivning till mer och mer förfinade värden.** Maneka: *Personen behöver vara i ett tillstånd helt oberoende av tankarna i sinnet.* Harald: Om personen är nöjd med livet, accepterar sina känslor, inte räds svåra beslut, kan fokusera på livets kärna och vara närvarande, ökar sannolikheten för upplysning? Maneka: "Ja."

3. **Om sökaren kan bygga upp intensiv fokusering innan all kontroll släpps ökar detta sannolikheten för upplevelsen av upplysning.** Maneka: "Jag är säker på att alla har en stark längtan inom sig, men de riktar den åt fel håll. När känslan av stark längtan fokuserades i en annan riktning under ledning av tillit hände allt för mig."

4. **Sinnets skifte kan äga rum i den slutgiltiga striden med dina trossystem, vilket kan få alla dina tankar att balansera varandra in i stillheten.** Maneka: "Först kan det finnas en inre kamp (jag såg igenom alla mina felaktiga trossystem och mina tidigare felaktiga identiteter) och sedan kan intensiteten i kampen växa till en sådan nivå att du känner djup inom dig som du inte känt tidigare. Plötsligt kan du se många tankar samtidigt och detta skapar en förnimmelse av en ny dimension. Du ser tankarnas innehåll utan att en enda enskild tanke håller sinnet aktivt. I detta tumult kan det finnas stillhet eller upplevelsen av något som inte är tankar och när du fått uppleva detta kan du se en ordning i dina tankar."

Professor Harald Kjellin har intervjuat Maneka och redigerat hennes svar.

Intervju med professor Harald Kjellin

Maneka sa naturligtvis mycket mer än så under dessa fyra djupintervjuer, och eftersom hon samtidigt påpekade att allas väg är unik, är det inte så lätt att spåra allmängiltiga slutsatser.

När jag intervjuade Harald Kjellin, hade han kommit fram till följande:

– Man kan inte ge upp sin identitet om man inte har hittat den. Somliga påstår sig ha gett upp allt, men i själva verket lever de som arbetslösa deppade zoombies. I stället har det blivit en regression till ett oansvarigt liv där något utanför individen själv fått ta över. Det kan vara alkohol eller kanske en sekt.

– Först behöver man leva livet. Man måste få kontroll innan man kan släppa kontrollen.

Bra rådgivare

I Haralds liv har det även funnits plats för att sitta ned med Maneka som rådgivare. En stor del av Manekas tid ägnas åt personliga sessioner, där människor kan bli avlästa på ett häpnadsväckande sätt och utifrån detta få viktiga frågor besvarade.

Harald:

– Det som jag upplever som Manekas tillgång är hennes breda kapacitet. Hon är en exellent rådgivare. För det första är hon i samklang med en helhetsupplevelse och kan känslomässigt relatera till det hon ser. Hon läser av människans känslor och man kan få ett svar på sina frågor utifrån hennes intuitiva upplevelse. För det andra är hon medial och kan se bilder och tolka dessa med hjälp av intuitionen. Hon skiftar lätt från vanligt vaket tillstånd till ett seende tillstånd. För det tredje har hon tidigare jobbat som terapeut med både gruppsamtal och parsamtal.

Harald tillägger att Maneka går in i ett tillstånd där man får en rent fysisk upplevelse av att energi överförs. Någon handläggning behövs inte.

– Det bästa är när hon ser vad jag innerst inne vill. Hon har kunnat uppfatta var jag känslomässigt står och vad jag behöver göra.

Tredje ögat ser allt

Som ett exempel på vad Maneka kan se, vill jag nämna kvinnan som hade en vag aning om att hon blivit sexuellt utnyttjad som barn. Maneka gick in och såg i detalj alla tillfällena utspelas och kunde beskriva känslorna i rummet. Ett halvår senare diskuterades andra ämnen under sessionen, men Maneka kommenterade hur de traumatiska barndomsupplevelserna fortfarande spelade ut sin roll.

Maneka har många järn i elden. Hon har sjungit in en cd som är på produktionsstadiet. Minst två böcker vill hon få tid att skriva klart.

Maneka:

– Alla mina upplevelser av osynliga världar, som varit en del av min verklighet sedan jag var fjorton år gammal, skulle kunna bli en bok för sig! Tillsammans med mina skyddsänglar och guider, som oftast varit Athena eller Krishna, har jag fått lära mig hur allting fungerar med olika energier i form av olika världar och varelser. När jag är ute i skogen ser jag vättar och småfolk som man kan kalla elementarväsen.

– Jag ser det som att när man upplever närvaron starkare börjar andra dimensioner av verkligheten visa sig. Nu har jag fått veta att hjärnan betar sig likadant efter 40 minuter i naturen som om man mediterat i 20 år!

Tempelbyggnation

I Manekas vision ingår att hon förutom det Oneness Center som hon varit med att starta i Göteborg också skall få igång byggnationen av ett "Nordic Oneness Temple" på lämpligt ställe. Tillsammans med Ralf Larson (se Sökaren nr 4) förbereds en stiftelse för ändamålet. Under en retreat på Orust i somras gjordes en utflykt till en glänta, där hon hittat de rätta energierna för ett tempel. Hon berättade för kursdeltagarna hur hon upplevt dikshakursen i Indien under våren och där ingick mötet med det jättetempel (Shaktistala) som Amma och Bhagavan låter bygga.

– Man har byggt vattenkanaler runt templet för att förhindra att dess starka inflytande på omgivningen utgör en trafikfara. När jag var där såg jag hur gudarna byggde som en stor ljusstråle från himlen till jorden. Precis i mitten av Shaktistala där strålen landade byggdes en enorm lotusblomma som tog emot energin och det gjorde att den flödade ut i alla väderstrecken. Det jag såg med mitt tredje öga var att det var som ett rör som tog emot energin och det hade energiledningar som grenade ut sig i hela världen. Detta kan slås på när templet är klart.

Födda utan nervsystem?

Det har blivit en vana för Maneka att se vad de flesta andra inte ser. Det fanns en tid under sin uppväxt då hon var tvungen att för sig själv stadfästa att det hon såg var ett normalt inslag i hennes liv, även om andra kunde ifrågasätta det. Första gången Maneka kom i kontakt med Oneness-rörelsen var 2003, då språkröret Anandagiri var på Ängsbackafestivalen.

– Jag såg redan då att Anandagiri hade en extra chakra, en ljusboll ovanför huvudet. Från alla chakrorna strålade det ut ljus. Sammadarshini (kvinnlig kollega) tycks liksom Amma och Bhagavan vara helt ren från början utan ett vanligt nervsystem. Deras energisystem som är kopplat till chakrorna ser helt annorlunda ut, som om de inte har några chakror.

Foton av ljusbollar

Apropå ljusbollar, ser Maneka dem tydligt flyga runt i luften när det ges diksha. I Indien kunde de till och med fotograferas med digitalkamera, för där svärmade det av ljusbollar.

Med inspiration från Indien upplever Maneka en helt annan verklighet än den som den vanliga västerländska människan lever i. Det är en verklighet som ger en stor glädje.

– Det är rent ljus i olika former som används för att väcka upp människor till sitt djupare jag. Även hjärnforskarna från Danmark har varit i Indien och filmat dessa bollar.

Maneka berättar att hon under dikshorna hon ger, brukar se med tredje ögat om energin tränger igenom och hur den går till olika ställen i kroppen, som till hjärtat eller till baschakrat.

– Ibland, då dikshabollarna inte går igenom för att det inte finns mottaglighet, då kommer healingenergin i stället och löser upp djupa smärtor och blockeringar.

Maneka beskriver det som att somliga skyddar sig mot ljusregnet med regnkappa på.

Låt kvinnorna blomma!

I Manekas planer ingår att göra speciella insatser för kvinnor. Hon har noterat i kontakten med kvinnor som kommer till henne att de ofta inte vågar satsa på att följa sitt eget hjärta, men att män tar det mer självklart att de skall göra det som de kommit hit för att göra. Det är en obalans på jorden som funnits här väldigt, väldigt länge. Maneka poängterar att det är den kvinnliga aspekten i samhället som helhet som behöver värdesättas mer.

– Eftersom männen ofta lever sin själ och lever ut sin energi blir det en obalans mellan kvinnligt och manligt. Nu har vi kommit till en tid då det kvinnliga skall balansera det manliga. Det är inte att de skall ta över, men att det skall bli balans. Det som behövs är att kvinnorna träder fram och blommar ut i det de brinner för, i sin livsglädje, att de kan leva det som de vet.

Rent praktiskt kan Manekas kvinnohjälp handla om att kvinnan uppmanas att gå tillbaka till situationer i det förflutna då hon exempelvis stött på hån eller översitteri när hon försökt uttrycka sig själv och våga gå in i rädslan och känna den till botten en gång för alla.

– Det borde vara jätteenkelt att bara slappna av och vara den man är. Det finns en så stor kraft i det intuitiva, det kvinnliga.

Stark lycka som gör andra oroliga

Eftersom Maneka själv varit med om olika perioder då omstruktureringen av nervsystemet inbegripit lite osedvanliga yttringar är hon mån om att det i framtiden skall finnas ett ställe dit människor kan vända sig, som går igenom genomgripande pånyttfödelser av olika slag. Hon menar att man kan vara lite skör under en period, och omgivningen blir inte sällan skräckslagen när någon blir så upptagen av lycka och extas att kroppen glöms bort för ett tag.

– När närvaron är så stark, kan man lätt bli absorberad precis som när man är nyförälskad. Sedan blir man mer jordad och funktionell. För mig är upplevelser av extas och kärlek inte så viktiga längre. Det blir mer och mer frid och vardag. Maneka valde för två år sedan att åka till sjukhus, när oron för hennes omvälvande tillstånd blivit för stor. Det fanns inget fel på henne och själv kände Maneka sig inte orolig. Det har senare hänt att personer i Manekas närhet börjat genomgå så stora transformationer att hon valt att ha dem under uppsikt. Det är bäst att ha någon att vända sig till som varit i samma extasbåt. Redan som 16-åring var Maneka själv med om att sitta så helt förnöjd i sin gemenskap med Alltet att hon glömde bort att äta. En kollega till Maneka blev ordinerad råris och uppmanades att fatta ett starkt beslut om att hon ville vara kvar på jorden framför att färdas till andra mer gudomliga världar. Enligt Maneka finjusteras dikshan från Indien för att minska på dessa övergångsfenomen. När Oneness-rörelsen kritiserats för att ta fram ojordade människor svarar Maneka:

– Jag ser på det som att man med dikshan stärks uppifrån

Ann-Sofie Olsson har landat i nuet.

medan andra börjar sin vandring nerifrån. Det är bättre att först föra in ljuset och sedan befatta sig med sina mörka delar än att kämpa med sitt mörker under lång tid i hopp om att sedan få uppleva ljus.

Uppvaknad adept

Ann-Sofie Olsson är en 21-årig massageterapeut som fått erfara värdet av att ha sin andliga syster Manekas vinge över sig. På kort tid har hon genomgått en väldigt stark transformation med många stunder i samadhi.

– Det sker mest när jag sätter mig för att meditera eller på natten. Första gången det hände kunde jag inte röra mig. Hela mitt liv spelades upp med bilder av olika situationer och väldigt starka känslor, men jag kunde inte fly från det. Jag fick se objektivt på mig själv.

När Ann-Sofie får frågan hur hon upplever livet nu jämfört med innan hon träffade Maneka, säger hon att det är svårt att förklara.

– Allting är okej precis som det är. Man behöver inte kämpa emot eller vara på ett speciellt sätt eller försöka sträva efter att vara lycklig. När man landar i nuet kommer man ifrån att man hela tiden skall vara på väg någonstans. Det är som när man drömt och vaknar, det är egentligen inget nytt.

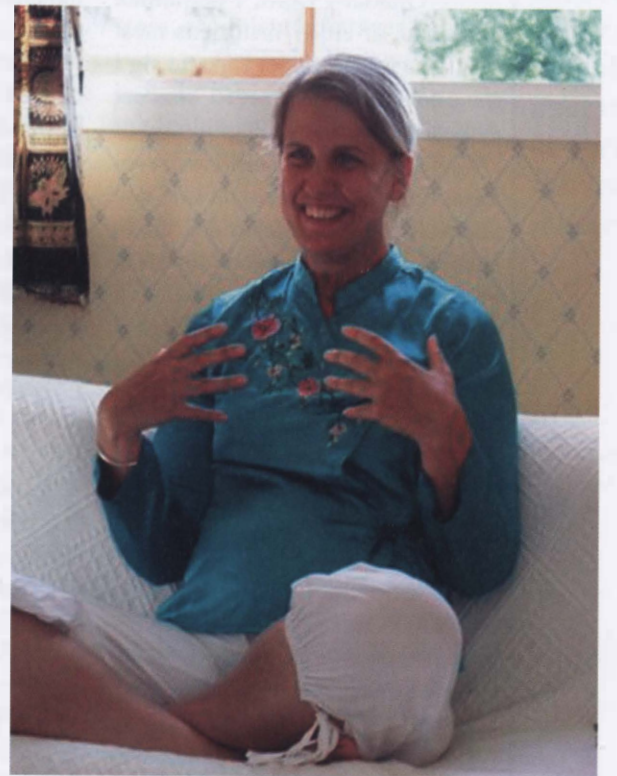
Vilka frågor Ann-Sofie än får börjar hon inte svamla om ljus och kärlek.

– Samadhi är väldigt naturligt, bara en del av det som är. Man skalar av yttre skal och närmar sig mer och mer. Jag får hela tiden nya insikter. Det känns som att vakna mer.

När intervjun är över har Ann-Sofie bråttom iväg. Kanske är det hennes två hästar som väntar. Maneka har också varit med på ett hörn. Hon återgår till att leka med sin lilla son.

– Att vara med mina barn är det största som finns, säger Maneka.

x) Läs mer om detta i ett följande nummer!

Maneka undervisar under sommarretreat på Orust.

Mediala fenomen utgör kärnan i spiritismen (spiritualismen). Dessa uppfattas av spiritister som kontakt med en andevärld.

Från det okändas värld

Medium

Text Viveka Lindgren

Foto Bela Unger

Spirit betyder ande, och spiritism är tron att andar, såsom de dödas själar, kan meddela sig från andevärlden genom sensitiva personer eller medier.

Spiritismen säger att själen lever vidare i en andevärld efter kroppens död. En del spiritister menar också att själen återföds i en rad reinkarnationer.

Fenomenet att vissa människor i ett speciellt tillstånd tycks ha kontakt med dödas andar är känt sedan urminnes tid.

Oraklet i Delfi, i det antika Grekland, är ett av historiens mest kända medier. Oraklet försatte sig i trans och förmedlade sedan, som det syntes, råd från guden Apollon.

I vår tid hålls spiritistiska seanser där mediet är länken till "den andrasidan", dvs andevärlden. Även speciella redskap används för att ta emot budskapen från andarna. t. ex plancherter på hjul och oujabord med alfabet och siffror, där andarna får bokstavera sina meddelanden.

Kring förra sekelskiftet framträdde s k fysiska medier. De tycks ha fått de mest märkliga saker att hända under seanserna. Det var mystiska ljussken, bultanden i väggar, musikinstrument som började spela av sig själva. Några medier fick föremål att flyga omkring, och några av dem kunde, sägs det, själva sväva i luften (levitera). Det rapporteras att föremål från andra platser ibland dök upp i seansrummet (apportfenomen) och att andarna tycktes kunna ta

kroppslig gestalt. De materialiserade sig då genom en vit substans, ektoplasma, som till synes strömmade ut ur mediets kropp. I en del fall visade sig sådana fenomen bero på fusk, medan de i andra fall har förblivit oförklarade. Det hände också att trumpeter svävade i luften och andar talade genom trumpeterna.

Materialisationsmedierna försvann kring 30-talet, medan mentala medier fortsatte att verka. Dessa faller ofta i djup trans, ett hypnosliknande tillstånd, då andar tycks tala med hjälp av mediernas talorgan eller händer. Under seanserna får deltagare tillfälle att kommunicera med exempelvis döda anhöriga, som sägs leva vidare i en annan värld.

De vanliga transmedierna har under senare årtionden blivit färre. Men med new age-vägen har det kommit personer som "kanaliserar", dvs säger sig vara kanaler för bl a överjordiska väsen som änglar och högt utvecklade andar.

Pennan rör sig hastigt över papperet. Den skriver en underlig, virvlande skrift, snurrar runt och fyller sida efter sida med stora, oformliga serpentiner och spiraler, som inte ens påminner om det som man brukar kalla handstil.

Handen tillhör Ann Hallin. Ändå är det inte hon som skriver. Skriften säger att budskapen kommer från "andra sidan".

När någon seansdeltagare ställer en fråga, kan jag sätta mig i förbindelse med mina andliga vägledare, som då skriver ner sina svar genom mig, säger Ann, som alltså är skrivmedium och förmedlar andebudskap genom automatisk skrift.

När hon först berättade om detta i telefon, såg jag framför mig en seans i någon film med deltagare sittande i ring i en dunkel lokal. I mitten en kvinna försjunken i trans; andarna har tagit över hennes kropp och hon talar med en skrovlig, främmande röst eller också skriver mediets hand ner långa meddelanden på något helt okänt språk. Sedan väller mjölkvita dimmor och ektoplasma ur hennes mun och formar spöklika gestalter i det iskalla rummet.

Riktigt så gick det inte till hemmahos mediet Ann Hallin. Men något oformligt och isbjörnsliknande överfaller oss genast i dörren! Det är Victor, en oerhört sällskaplig isländsk fårhund, som tycks bestå av enbart tjock, vit päls. Här bor också den livliga blandras-hunden Emma och de två hittekatterna, svartvita Simon och rödvida Rasmus, som nästan smälter samman med ett väldigt gult tigerhuvud i porslin på fönsterbrädet. Det kan faktiskt vara svårt att upptäcka de livs levande husdjuren bland de många djurskulpturerna, djurrelieferna och djurmålningarna som bara är några av alla de fantasifulla föremål som fyller vardagsrummet.

Jag samlar på roliga och an-

norlunda prydnadssaker, allt utom stenar, kristaller, tarotkort och andra typiska new age-prylar, som definitivt är bannlysta här, säger Ann med ett skratt.

Djur är ett av hennes stora intressen och det var i mötet med en sjuk hund som hon upptäckte sina speciella gåvor redan som barn.

Jag var kanske 5-6 år gammal och vi bodde i Eskilstuna, där jag är född och uppväxt. Vi hade en tax som jag var väldigt förtjust i. Hon hette Silva. Men hon insjuknade och vägrade äta; det var som om hon tappat lusten att leva.

En dag fick jag en plötslig ingivelse att lägga händerna på taxens rygg, jag visste nog inte själv varför. Jag minns bara att Silva efter det fick tillbaka aptiten och på något oförklarligt sätt tillfrisknade till allas glädje, berättar Ann.

Även när hon blev lite äldre tycktes hennes händer ha en märklig förmåga att hela, utan att någon riktigt förstod hur detta gick till.

Pappa var byggnadsarbetare och hade ofta väldigt ont i ryggen när han kom hem från jobbet. Det hände faktiskt att jag några gånger berörde de punkter där han hade mest ont och fick smärtan att ge vika.

Men förutom dessa ovanliga händelser var jag väl inte med om något direkt övernaturligt under min uppväxttid. Jag har ett minne av att jag en gång ute på skolgården plötsligt såg min kropp utifrån, liksom från luften. Men det berättade jag nog aldrig för någon, eftersom man inte alls pratade öppet om sådana upplevelser på den tiden.

Anns djurintresse bestod och under många år har hon arbetat ideellt för olika djurrättsorganisationer och har de senaste åren även utövat healing på både människor och djur, speciellt på hundar och hästar.

Att Ann också hade en ovanlig medial förmåga skulle inte visa sig förrän hon blev vuxen.

Jag minns bara att mormor, som själv var klärvoajant, brukade säga att jag skulle bli spådam när jag blev stor, något som jag tyckte verkade väldigt spännande. Jag har alltid varit starkt intuitiv och fick ib-

Ann Hallin – en förmedlare mellan världar?

land föreningar om sånt som skulle hända i framtiden. Och jag märkte också att jag oftare än andra kunde gissa rätt bild på bortvända spelkort. Men det trodde jag då bara berodde på ren tur.

Åren gick och det hände inte så mycket på den mediala vägen förrän Ann själv gick till ett medium för cirka femton år sedan.

Kvinnan sa med bestämdhet att hon kunde se att jag hade utpräglade mediala gåvor och längre fram skulle verka som skrivmedium. Hon gav mig papper och penna för att pröva mig, utan att något särskilt hände. Jag hade ingen aning om vad ett skrivmedium var för något och kände mig bara förvirrad och undrande.

Ett besök hos ytterligare ett medium gav en antydning om att andarna skulle kunna meddela sig med mig genom s k automatisk skrift.

En dag var det som en sorts klarhet kom över mig, det kändes som en stark intuition, att nu, just nu ska jag göra mig beredd; det jag så länge väntat på skulle verkligen komma att inträffa.

Handen började röra sig allt snabbare, det var någonting utanför mig som styrde. Hela papperet fylldes av en underlig, jättelik handstil,

helt olik min egen.

Ann försökte tyda skriften som verkade handla om henne själv och om händelser i hennes närmaste framtid. Hon ställde då en fråga rätt ut i luften och kände hur en främmande kraft tycktes ta kontrollen över hennes hand. Pennan skrev omedelbart ett svar med samma stora, oformliga bokstäver.

Det var tydligt att jag fått kontakt med den andra sidan, att meddelandena faktiskt kom från andevärlden. De beskrev några ganska vardagliga förändringar som skulle inträffa ganska snart i mitt liv, och det visade sig så småningom att allt stämde exakt. Jag testade också min mediala förmåga på andra människor, både bekanta och personer jag inte kände. De frågade om olika kommande händelser, relationer, kärlek, betydelsefulla möten, om de skulle byta jobb eller om avgörande vägval i framtiden och alla fick svaren genom automatisk skrift.

Längre fram fick jag veta av dem att precis allt som förutspåts i automatskriften faktiskt slagit in. Då visste jag att de medier jag tidigare uppsökt hade haft rätt i sina förutsägelser, att jag en gång verkligen skulle bli skrivmedium, säger Ann, som sedan några år tillbaka är verk-

De allra flesta medier är övertygade om att deras upplevelser av kontakt med andevärlden är verkliga och inte illusoriska.

sam både som medium och healer.

– Ofta har jag känt mormors närvaro i rummet och hon har även visat sig för mig vid vissa tillfällen. Det känns tryggt att veta att hon finns där vid min sida och ger mig sitt beskydd. Men annars tycks inte de skrivna budskapen komma från avlidna släktingar, utan från dem man brukar kalla guider eller vägle-dare. Det är högre stående andeväsen som redan levt många liv här på jorden, beto-nar Ann.

Hon faller inte i trans på det sätt som gamla tiders medier brukade göra, då plötsligt främmande röster talade genom dem. Och under hennes seanser förändras varken rösten eller utseendet.

Jag testar själv och ställer några frågor till Ann, där hon sitter med penna och block precis som om hon skulle göra helt vanliga anteckningar.

Den märkliga skriften fyller snart papperet och jag får bland annat veta att jag har en obeslutsam läggning, att en medelålders man inom bilbranschen med fördelaktigt yttre kommer att ha betydelse för mig och att ingen någonsin får tag på terroristledaren Usama bin Ladin. Och att de mystiska ljud jag undrar över, som hörts i min bostad på sistone, inte är spöken utan bara minnet av en tidigare lägenhetsinne-havare som ännu ger eko i väggarna.

– På senare år har det faktiskt hänt att andarna tagit fysisk gestalt under se-anserna. En gång när jag satt med en kvinnlig kund och småpratade kunde jag se hur skepnaden av en äldre man tog form alldeles framför mig. Bara överkroppen var synlig, han lutade sig över bordet, stödde huvudet i handen och såg mig in-tensivt i ögonen. Samtidigt fick jag ett inre budskap som meddelade att mannen var min kunds döde far som materialiserat sig för oss. Gestalten fanns där bara under några sekunder innan den försvann. Kvin-nan själv hade ingenting sett, men hon blev så glad när jag berättade att hennes far fak-tiskt kommit på besök.

– Det märkligaste av allt var att samma andegestalt visade sig ännu en gång dagen efter i min lägenhet! Just när jag kom ut ur badrummet kom den döde mannen som framträtt under seansen, gå-ende emot mig i hallen. Han log vänligt och igenkännande och var lika fysiskt verklig som vilken levande människa som helst! minns Ann.

– Även nu varade synen bara nå-got ögonblick innan den upplöstes. Jag borde ha blivit rädd, men istället kände jag mig underligt upplivad. Detta gav mig vissheten att alla de budskap jag får ge-nom automatskrift verkligen kommer från andra sidan.

Medium: En människa som sägs vara en förmedlare av budskap från de dödas andar, änglar, högtstående intelligenser i en annan verklighet, även valar och delfiner, utomjor-dingar, Jesus och Gud själv. Kontakt sker på olika sätt: genom transtal, in-spirerat tal, syner och auditioner, au-tomatisk skrift.

Seans: En sammankomst då ett me-dium förmedlar budskap från fram-för allt andeväsen.

Andra sidan eller andevärlden: En verklighet, där de döda tros finnas kvar en tid innan de går vidare till högre plan.

Spiritism (spiritualism): En tolk-ning av mediala fenomen som inne-bär att vi människor kan få kontakt med andar i andevärlden. Inom spi-ritismen anser man att det finns be-vis för att människan överlever den kroppsliga döden. Spiritismen som modern rörelse uppstod 1848, då de amerikanska systrarna Fox syntes tala med andar via knackningar och dunk-anden. Efter det blev spiritistiska se-anser på modet i både Amerika och Europa.

Inom den parapsykologiska forskningen har man inte funnit be-vis för spiritismens andehypotes.

Ektoplasma: En vit substans som på-stås komma ur mediets kropp och kan forma sig till ansikten, händer eller hela gestalter.

Materialisationer: När andar tar fy-sisk form.

Levitation: Några medier påstås ha kunnat sväva ovanför golvet. Avslöjanden finns, men mediet D D Home (1833–1886) sägs aldrig ha bli-vit avslöjad.

Automatisk skrift: Det sägs att bud-skap och hela böcker har skrivits med andarnas hjälp. Mediet vet då inte själv vad som skrivs, eftersom an-darna tagit kontrollen över handen och styrt pennan. Ibland har texten skrivits på ett språk som mediet själv inte förstår.

Visdomsbladet

Bakom all form finns en Gudomlig Substans.

Ernest Holmes

Frågan "Vem är jag?" leder alltid till sanningen om Gud.

Kenyatta Monroe-Sinkler

Den ädle ställer krav på sig själv, den simple ställer krav på andra.

Konfucius

Varje sekund kan du födas på nytt. Varje sekund kan bli en ny början. Det är ett val... Det är ditt val...

Clearwater

Vi kan bota fysiska sjukdomar med medicin, men den enda hjälpen mot ensamhet, förtvivlan och hopplöshet är kärlek. Det finns många i världen som saknar bröd, men det är många fler som saknar kärlek.

Moder Teresa

För den i vilken kärleken bor är hela världen en familj.

Buddha

Alla Guds profeter förkunnar samma tro.

Bahá'u'lláh

I varje människa finns något av alla människor.

Lichtenberg

Tänk det goda, tala det goda, gör det goda.

Zoroaster

Människan är människans glädje.

Havamal

Om en idé inte verkar bisarr till att börja med, så är den ingenting att hoppas på.

Niels Bohr

Skulle vi behandla hundar som vi behandlar grisarna, skulle det bli ett ramaskri.

*Göran Gustavsson,
miljö- och hälsoskyddsinspektör*

För ett ensamt hjärta är vänliga ord som ett vårregn.

Turkiskt ordspråk

När människorna inte tror på varandra, blir jorden ett helvete.

Japanskt ordspråk

Tre skeden i livet: det förflutna som aldrig återvänder, nuet som inte varar, framtiden som är okänd.

Arabiskt ordspråk

Som regnet slår ner i en illa täckt hydda, så slår passionen ner i ett tanklöst sinne.

Buddhistiskt ordspråk

Den människa lever ej länge som har bråttom från solens upp-gång till dess nedgång.

Kinesiskt ordspråk

Kärlek kan göra varje plats angenäm.

Muslimskt ordspråk

Kackerlackan är en skönhet i sin moders ögon.

Afrikanskt ordspråk

Ta dig tid att vara vänlig. Det är vägen till lycka.

Engelskt ordspråk

Utan kärlek finns inget hem.

Skotskt ordspråk

Ett vänligt ord är bättre än en fet paj.

Ryskt ordspråk

Det är i skydd av varandra som vi människor lever.

Irländskt ordspråk

När du gått så långt, att du inte orkar ett enda steg till, har du bara gått hälften så långt som du klarar av.

Grönländskt ordspråk

Frihet består i att kunna göra allt som inte skadar någon annan.

Franskt talesätt

Ann Hallin med den intresserade reportern

Världen bygger sig själv

Tankar av Erland Lagerroth

Varför domineras dagens tänkande inom naturvetenskapen alltså (undantag finns) av analys, reduktion, determinism? ¹⁾ Därför att det är lättfattligt men också framgångsrikt. Och därför att detta tänkande, som slog igenom med den nya vetenskapen på 1600-talet, sedan dess har uppehållits av upplysning, positivism, darwinism, logisk empirism. ¹⁾

Men om världen nu inte är så enkel, lättfattlig och rätlinjig, inte så lätt att hålla styr på? Ska vi då inte leva upp till det i vårt tänkande? En provosten kan vara den till synes förbryllande satsen *Helheten är mer än summan av delarna*. Den gäller naturligtvis inte, kan man säga, för material till ett hus eller delar till en bilmotor, som någon lagt ut i gräset. Men där *är* de ju heller ingen helhet. Så fort vi däremot sätter samman delarna till ett hus eller en bilmotor, kommer saken i annat läge. Då blir ju delarna genomgående *relaterade* till varann, därför att de *fungerar* ihop, fungerar till en nyskapad *helhet* eller *enhet*. Vad som tillkommit

är just *funktionsprinciperna*, det är de som gör helheten till något mer än summan av delarna. Att ett hus eller en motor är mer än summan av delarna framgår också av att helheten har ett namn: "hus" respektive "motor". Hur mycket mer gäller detta sedan inte långt mer komplicerade helheter som människokroppen, hjärnan och människan själv!

Det är här det enkla, rätlinjiga tänkandet kommer till korta. Så fort delarna fungerar tillsammans i en *process* eller ett *system*, lönar det sig dåligt att blåneka till att helheten är mer än summan av delarna. Redan en *dialog* innebär en oberäknelig process. I stället för ett linjärt förlopp får vi en *dialektisk* process med ständiga återkopplingar, och det är omöjligt att säga hur den slutar.

Sådana dialoger är vi ständigt inblandade i, och så är det också med de så kallade "tingen" – också de ingår i system som väl kan vara statiska och oförändrade under ganska lång tid men som någon gång blir rörliga. Ett hus kan förefalla som ett särdeles statiskt och oföränderligt system, men varje husägare vet att så är det inte. Om det inte behöver målas och repareras i år, så behövs det nästa år. Och en bristfällig renovering kräver snart en ny renovering. Också ett hus är en *process*.

Den största processen av alla är naturligtvis utvecklingen, evolutionen. Den är en riktig provosten för olika slags tänkande:

är utvecklingen meningsfull och rör sig mot ett förutbestämt mål eller är den slumpartad? Hur skall man se på förhållandet mellan den kosmiska, biologiska och sociala evolutionen? Här tycks mig det österrikisk-amerikanska universalgeniet Erich Jantsch vara den som sett klarast: "Evolutionens syfte, liksom dess riktning, är inte föreskrivna; de utvecklas tillsammans med systemen som bär evolutionen." "Resultatet är en alltigenom öppen evolution [...]" "Evolutionen ger mening först i efterhand". (Jantsch (ed), *The Evolutionary Vision*, 1981, s 111.)

Men tankegången kan vidareutvecklas, något som gjorts av Jantsch-lärjungen Alan Kazlev på internetsidan "Emergent Evolution" (här i min översättning):

"Emergent [framflytande eller uppdykande] evolution överensstämmer med materialismen [...] däri att den betraktar det fysiska universum som existensens underlag. Men den ser också denna verklighet som förmögen att utveckla högre organi-

sationsplan, som överskrider den och som inte bestäms av dess begränsningar eller är förutsägbar enligt dess lagar. [...] Livet framgår (utvecklas) ur materien. Men livet kan inte förklaras eller definieras i enlighet med fysikaliska eller kemiska lagar [...]. Livet representerar något totalt nytt. Det har utgått ur materien men det bildar [...] en helt ny nivå av organisation, funktion, uttryck. På

samma sätt utgår själen [*mind*] ur livet och företräder en helt ny nivå av organisation, som inte kan förklaras enbart i biologiska eller metaboliska termer."

"Personligen", fortsätter han, "betraktar jag *the emergent paradigm* som ett extremt djupt men på samma gång enkelt, påtagligt, förnuftigt sätt att förklara universum." Från ett materialistiskt perspektiv har James Lovelock och Lynn Margulis rört sig mot ett sådant uppfattningssätt och från den andliga sidan Teilhard de Chardin och Sri Aurobindo. Och "stretande över och innefattande båda läger är [...] Erich Jantsch, vars otroliga bok om systemteori och kosmisk evolution, *The Self-Organizing Universe*, åtminstone för mig är ett av de mest fascinerande och inspirerande vetenskapliga arbeten som någonsin skrivits." (<http://www.kheper.net/evolution/emergent.html>).

Varför är då Jantsch och hans bok inte lika kända och uppburna som, säg, Newton och hans *Principia*? Jo, därför att det

hos Jantsch inte är fråga om ett lika enkelt, lättfattligt och rätlinjigt tänkande som hos Newton. Eller kanske snarare, det är fråga om ett *annat* tänkande. Ett tänkande i nivåer, som kan överskridas genom framflytandet av andra och nya existensformer: materia-liv-själ. Det kan låta äventyrligt, men det är ju just så världen ser ut och fungerar. Det hela är därför lika empiriskt som Newtons gravitationsteori. Men dualismen kropp/själ, natur/människa, materia/ande, kort sagt det gamla antingen-eller-tänkandet härskar alltjämt.

Sedan är det en annan sak hur överskridandet till den högre nivån går till, men det är svårt att se att det kan ske på något annat sätt än att delarna i systemet blir så många och deras inbördes relationer så mättade med återkopplingar, feed back, självkatalys, att något helt nytt plötsligt kan bryta fram. Så är det i alla fall Stuart Kauffman tänker sig att livet har kommit till (Kauffman, *At Home in the Universe. The Search for the Laws of Self-Organization and Complexity*, 1995, introducerad i min *Nya tankar; nya världar*, 1999, s 50–55). 10¹⁰ enheter har angetts som ett möjligt kritiskt antal (Peter Russell, *En uppvaknande värld*, 1984, s 68, 78, 168).

I skrivande stund stötte jag på en beskrivning av det problematiska men centrala begreppet feedback, som jag gärna vill uppbygga läsaren med. Mästaren som tänkt fram den är Fritjof Capra. "En feedback-slinga är ett cirkelarrangemang av kausalt förbundna element, i vilka en första orsak fortplantar sig runt cirkelns delar, så att varje element verkar på nästa tills det sista matar tillbaka effekten på cykelns första element [...]. Konsekvensen av detta arrangemang är att den första länken ("input") påverkas av den sista ("output") vilket resulterar i självreglering av hela systemet, då den första effekten modifieras varje gång den går runt cirkeln." (Capra, *The Web of Life*, 1997:56 f.)

"Hjärnan i mitt huvud vrides, när jag tänker på Euklides", suckade Bellman. Det är ett bra uttryck för svårigheten att förstå och tillämpa andra tankeformer än dem man är van vid. Jantsch och hans inspiratör Prigogine liksom Ken Wilber (se nedan) är på det sättet svårare att förstå och acceptera än de erkända storheterna inom huvudlinjen i vetenskapen.

Också det jag här skriver om är en dialog eller process, nämligen mellan *världen* och *tänkandet*. Världen kan vara hur komplicerad som helst, men det är inte säkert att tanken kan gripa över den och fatta den. I själva

verket finns det olika nivåer av tänkande, olika begåvningsarter, i detta som i allt annat. Ken Wilber har utarbetat en stor uppställning över olika sådana utvecklingsnivåer, från "reaktivitet" till "visions-logik" (och däröver), som jag presenterat i *Sökandet är vårt största äventyr* (2003, s 158, 163–169). Don Beck och Chris Cowan har utformat en "spiralodynamik" i elva nivåer av "organiserande principer i människans natur", vilka getts distinkta karakteristiker och åsatts olika färger från beige till turkos, ett betraktelsesätt som Wilber anslutit sig till. (Don Beck och Chris Cowan, *Spiral Dynamics: Mastering Values, Leadership, and Change*, Cambridge, Mass. 1995; Wilber, *A Theory of Everything*, 2000, s 7 ff.)

Det är inte fråga om oföränderliga stadier utan snarare om

"vågor", som överlappar och vävs in i varann. Och varje individ har möjlighet att vidareutveckla sig. Men det står ändå klart att den som tänker på en lägre nivå har svårt att förstå tankar på en högre. (Allra tydligast blir detta – om också på ett metaforiskt plan – i Edwin A Abbotts underfundiga science-fiction historia *Flatland* från 1884: varelser som lever i en tvådimensionell värld kan inte förstå en tredje dimension. Om detta har jag skrivit under rubriken "Kvadratens fyrkantiga tänkande", senast i *Sökandet är vårt största äventyr*, 297 ff.)

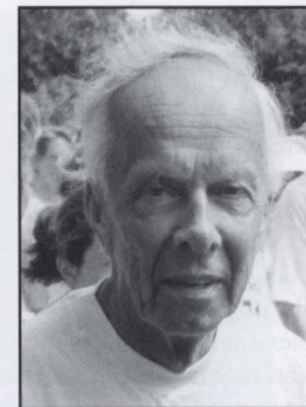
Mer kända är idéerna om vänster och höger hjärnhalva, där vänster i vår kultur ses som "den 'dominanta', kallas den verbala, 'logiska', och är den som tolkar omvärlden i abstrakt symbolform. Höger hjärnhalva spelar större roll för uppfattning av helheter och rumsliga förhållanden. Även emotioner, liksom konst- och musikupplevelser, anses mera avhängiga av höger hemisfär, liksom kontrollen av språkets melodi." (David Ingvar i *Nationalencyklopedin*, artikeln "hjärna".)

Det är inte bara så att somliga är mer begåvade på den dominanta vänstra sidan, utan en sådan begåvningsart har också gynnats och vidareutvecklats under de år som gått sedan "den nya vetenskapen" bröt igenom på 1600-talet och sedan i stort sett har dominerat tänkandet. Det gäller också individen: man stärker och utvecklar den form av tänkande som man ägnar sig åt. Det betyder också att de som har den andra begåvningsarten, att tänka i relationer, helheter, processer, system, återkopplingar och överskridanden, och har satsat på den, inte gynnas i dagens samhälle.

Det är de andra som dominerar, anser sig ha ett självklart tolkningsföreträde, finner lyssnare med samma läggning, får tjänster, anslag och utmärkelser och utnämner motparten till "förvillare". Men dessa kanske finner tröst i att de kan tänka på båda sätten, för de har ju utvecklats från det ena till det andra. De tycker i sin tur att vänstersidans människor tänker för *enkelt* och *rätlinjigt*, och därför förvillar.

En annan vilseledande dikotomi (tudelning) i tänkandet är den som kan betecknas med de klassiska men något trubbiga begreppen idealism och realism (eller materialism). I det första fallet är tänkandet självt det första och riktninggivande, i det andra utgår man från vad man *tänker om*. En startpunkt för det första är naturligtvis Platons idélära. Den jordiska världen anses vara idel ofullkomligheter, men i idéernas tänkta och enkla värld finns tankebegreppen renodlade och fullkomliga: bordets idé, hästens idé o s v.

En annan gammal föreställning är att "ovan månen" är allting fast och fullkomligt ("fixstjärnor"), men här nere på jorden råder en röra som den rättänkande föraktar. Därför är det a priori otänkbart med fläckar på solen, och planeternas banor måste ha

ERLAND LAGERROTH

Så fort delarna fungerar tillsammans i en *process* eller ett *system*, lönar det sig dåligt att blåneka till att *helheten är mer än summan av delarna*.

Materien är inte någon addition av passiva klumpar, som bara ligger där, *material* som människan (eller Gud) kan handskas med efter eget gottfinnande. /.../ I stället är den materiella världen ett hav av självorganiserande system...

formen av cirklar, den fullkomliga formen. Först efter mycket arbete av Tycho Brahe och Kepler lyckades den senare bryta sig loss från detta etablerade idealistiska betraktelsesätt och se att planetbanorna är ellipser. En cirkel kan det bara bli om alla värden är precis de rätta, när planetrörelsen startar, men detta inträffar i praktiken aldrig. Enkelhetens villfarelse.

Som vi alla vet får naturen sällan formen av geometrins enkla och tilltalande figurer, men det beror inte på att den är ofullkomlig utan tvärtom på att den har en förmåga att skapa i komplexa mönster, som överträffar allt vad människan är i stånd till. Vårt tänkande tycks för enkelt för detta trots att vår hjärna kanske är naturens främsta skapelse. Här som eljest leder enkelheten till villfarelser. (Se vidare Stephen Wolfram, *A New Kind of Science*, 2002, som gör en "ny vetenskap" av just detta.)

Också i kyrkans traditionella tänkande blir motsättningsarna gärna enkla och absoluta: himmel och helvete. Den jordiska existensen blir en jämmerdal och paradiset måste vara absolut: lejonet leker med lammet. Tanken är fri att skapa sådana enkla, artificiella idéer. Men den är också fri att konstatera att om människan har framgått ur den jordiska naturen, så är det den som är det naturliga paradiset. För då är ju människan skapad för och anpassad just till den, det är där hon hör hemma. Något tänkt, ideellt paradis är det naturligtvis inte, för alla måste livnära sig, och lejonerna kommer därför att fortsätta att äta lammen, liksom de flesta av oss människor gör. Att sedan människan ständigt misslyckas med att skapa det perfekta samhället och att jordelivet därför blir långt ifrån paradisiskt för de flesta, är en annan sak.

Ett särskilt problematiskt begrepp är "materialism". Felet med materialismen var att den inte förstod sig på materien. Materien är inte någon addition av passiva klumpar, som bara ligger där, *material* som människan (eller Gud) kan handskas med efter eget gottfinnande. Också detta är ett fall av enkelhetens villfarelse. I stället är den materiella världen ett hav av självorganiserande system, från virvlar i vatten och luft, eldar och flammor av olika slag, solenergiens ofattbart förgrenade kretslopp på jorden och därmed växternas fotosyntes; vidare allt annat liv inklusive cellerna, kroppssystemen och människan själv. Materien har alltså jordens skapelse utvecklats till en skapande, blomstrande och levande natur, som människan har all anledning att älska och vörda, i synnerhet som den ju också har frambragt oss. Oss levande materiekulor som idealismen och hu-

manismen tenderar att lösrycka från vårt upphov och göra till rent andliga storheter. Återigen ett alltför enkelt tänkande, där ovan nämnda Jantsch och Kazlev kan erbjuda korrektiv.

När jag började röra mig i nytänkarkretsar, blev jag ofta anklagad för att vara materialist. Är inte människan gjord av materia, lever vi inte ständigt i och av materia, har inte människan framgått ur en utveckling av naturen? Även, låt oss säga, Buddha och Jesus. Präster i olika religioner kan ha en annan uppfattning, men de spelar liksom i en annan division.

Ska vi som gärna odlar också den andliga dimensionen förneka detta? Det är ett fyrkantigt, dualistiskt, odialektiskt, okritiskt tänkande. Hur mycket bättre tänker inte Jantsch och hans efterföljare! Här ses, erkänns och förstås sambandet mellan materia, liv och själ. Nyckelbegreppet är emergens.

www.lagerroth.com

1)

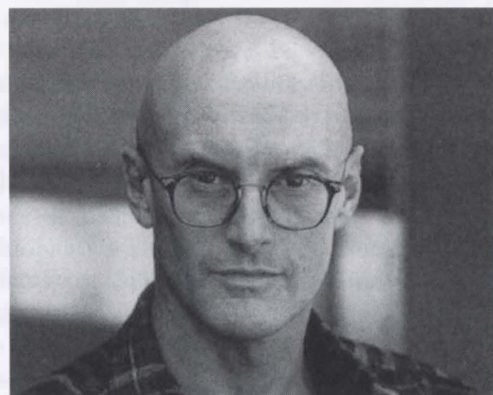
Darwinism. Livet kan förklaras genom en utveckling styrd av naturligt urval i kampen för tillvaron.

Determinism. Uppfattningen att varje händelse är orsaksbestämd på sådant sätt, att den sker som det oundvikliga resultatet av förutvarande betingelser.

Logisk empirism eller logisk positivism. Dominerande filosofi under mitten av 1900-talet, i synnerhet i England, USA och Norden. Allt vetande går tillbaka på faktiska observationer och all vetenskap på en fysikalisk teori (reduktionism). Filosofins uppgift är att analysera begrepp.

Positivism. Allt vetande går tillbaka på observationer, och vid sidan därav existerar endast logiskt och matematiskt vetande.

Reduktionism. Uppfattningen att fenomen på en viss nivå kan reduceras till fenomen på en mer fundamental nivå. Sociala fenomen kan reduceras till psykologiska, psykologiska till fysiologiska processer i hjärnan, dessa i sin tur till kemiska och fysiska processer.

KEN WILBER

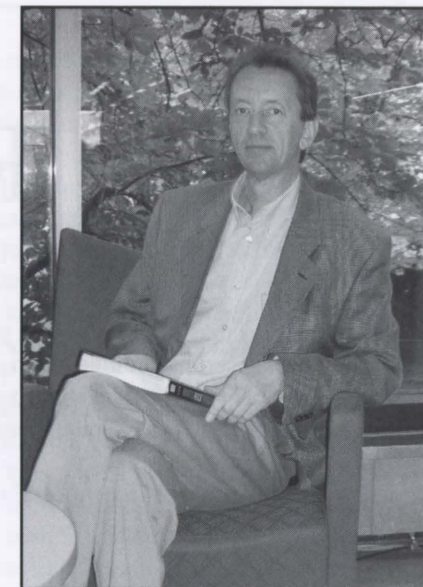

FRITHJOF CAPRA

Foto Folklore film

Håkan Blomqvist

Krönika

Som de flesta andra svenskar följde jag valdebatterna för en tid sedan. Det var mycket tal om arbetslöshet, företagande, skatter, energifrågor och skola. Allt naturligtvis viktiga frågor för våra politiker att uttala sig om. Men som samhällsmedborgare upplevde jag att det var en fråga som glömdes bort – kulturen – eller närmare bestämt vårt samhälles värdegrund. Inte i en enda debatt eller intervju hörde jag någon av våra politiker tydligt och med patos försvara vår västerländska kultur eller historiska värdegrund. Jag hoppas bara att det inte beror på okunnighet, politisk korrekthet eller vad som vore ännu mera tragiskt, att man ser frågan som oväsentlig.

Hälsan tiger still är ett känt gammalt ordspråk. Ungefär på samma sätt är det med vår kultur. Så länge den inte är hotad kanske vi inte tänker så mycket på den. Ja, det finns till och med en fara att vi inte förmedlar vår kultur och värdegrund till den unga generationen. Vi tar den för självklar. "Varje generation måste vinnas för demokratin", skrev den gamle statsvetaren Herbert Tingsten. Så är det också med vår historiska värdegrund. Den är ett levande arv att förvalta. Den har byggt det demokratiska och öppna samhälle vi har idag. Ett öppet och demokratiskt samhälle som väl de flesta svenskar önskar försvara. Men det blir ett tandlöst försvar om vi inte ser eller förstår vilka idéer som byggt vårt land och många andra europeiska länder.

Kanske är det så att vi måste ställas inför ett hot eller en radikalt annorlunda kultur för att inse vad vi är på väg att mista. Sådan var situationen i Sverige på 1930-talet. Totalitära ideologier växte sig starka i flera länder i vår närhet. Demokratin och människovärdet var hotat. Då insåg flera ledande författare, konstnärer, lärare och teologer att det var dags att bilda en kulturfront till försvar för Sveriges och västerlandets överlevnad. Där fanns namn som Manfred Björkquist, grundaren av Sigtunastiftelsen, där fanns författaren och filosofen Alf Ahlberg och många andra. Kanske kan man säga att det

blev en kamporganisation för de stillsamma. Så föddes Förbundet för Kristen Humanism året 1937.

Och varför just kristen humanism? Jo, därför att här fångade man i två ord vår kulturs själ, vår djupaste historiska värdegrund. Vårt andliga arv som i Sverige har föregångare som Erik Gustaf Geijer, Fredrika Bremer, Viktor Rydberg och Nathan Söderblom. Människor som förvaltat arvet av de två mäktiga strömningar som under nära två årtusenden burit upp vår kultur – den kristna traditionen och arvet från antiken.

Om vi liknar vår kultur vid ett träd så är roten kristen humanism. Och när det blåser är det viktigt med starka rötter. Precis som på 1930-talet känner vi idag blåsten från politisk extremism både från höger och vänster. Men också isiga vindar av religiös fundamentalism som med våld och hot vill inskränka vår andliga frihet. Då är det åter dags att se om vårt hus och stärka grunden.

Religion utan humanism kan lätt utvecklas till fundamentalism och förtryck. Det visar både historien och nutiden. Men en kultur byggd på humanism utan religion, utan ett språk och symboler för människans djupdimension, blir platt och själlös. Och den kommer att sakna andlig styrka och motståndskraft. Den blir ett träd vars rötter förtvinar.

Du kanske undrar om det går att förena en kristen och en humanistisk livssyn? Många vill svara nej på den frågan. Handlar det om dogmatisk och fundamentalistisk religion finns det inga broar till humanismen. Men i en kristendom som i öppenhet inför det ovetbara och livets gåta predikar kärleksbudskapet och människovärdet finns ingen motsättning till en humanistisk livssyn.

Det måste bli mörkt för att vi ska kunna se stjärnorna lysa. Och kanske måste det bli mycket mörkt i västerlandet innan vi tydligt ser våra verkliga ledstjärnor.

Refuserat

Ateistiska artiklar är legio i massmedia. Att få in genmälen är svårt eller omöjligt. En svensk expert på intelligent design är läraren Kjell Ulander. Som man kan se på hans hemsida har Expressen vägrat ett i sak starkt inlägg från honom. Andra intelligenta skribenter har också refuserats.

Följande debattinlägg sändes i april till Expressen.

Evolution enligt Darwin

inte bevisad!

Kommentarer till Christer Sturmarks påståenden i Expressen tisdag 25 april.

Christer Sturmark skriver att ”ett grundläggande krav på en vetenskaplig teori är att den går att testa”.

En stor majoritet av dagens biologer tror på mekaniska slumpprocesser (med mutationer och urval) som förklaring till evolutionen, och utesluter en skapande intelligens. Men deras hypotes har aldrig riktigt kunnat testas med positivt resultat. De har inte kunnat visa på en utveckling, steg för steg, som kan jämföras med mekanikens förklaringar till fysikaliska företeelser. Av en verklig förklaring måste fordras att man kan följa olika arters gradvisa förändringar genom hundratals miljoner år. Men någon sådan kunskap om en mekaniskt styrd evolution finns inte. Evolutionsbiologerna bara *föreställer sig* hur utvecklingen kan ha gått till; de gissar.

När man har försökt att testa en evolution i Darwins anda, har man inte funnit någon riktig bekräftelse.

Biokemisten Michael Behe har påvisat att det finns en icke reducerbar komplexitet hos många biologiska system, dvs de kan inte ha byggts upp steg för steg genom en rad slumpförändringar, utan hela system måste ha blivit till på en enda gång, eftersom delarna är helt beroende av varandra för att systemen skall fungera. Fåglarnas vingar är ett av många exempel på detta; hela flygsystemet måste ha kommit till samtidigt och kan inte ha byggts upp med förändringar undan för undan. Existensen av sådana icke reducerbara biologiska system utgör ett kraftigt argument mot en evolution enligt Darwin och för intelligent design, dvs för hypotesen att en intelligent faktor finns bakom evolutionen.

Sturmark skriver att ”ingen seriös forskare tar (Behe) på allvar”. Men han har rönt berättigad uppmärksamhet hos självständiga intelligenta tänkare.

Molekylärbiologen Michael Denton pekar i sin bok ”Evolution: Theory in Crises” på att universum är helt igenom perfekt, utomordentligt sinnrikt och elegant, och hur – frågar han – skall man kunna förena detta med att hela universum är en följd av slumpprocesser? Utifrån Darwins lära framstår det perfekta universum som en fullständig gåta. Det är inte trovärdigt, anser Denton, att slumpen har byggt upp en verklighet där även de allra minsta delarna är komplexa långt bortom vår egen skapande förmåga.

Det måste ifrågasättas att endast slump och tid förklarar värl-

den. Det tycks finnas en intelligent skaparkraft bakom allt. De flesta inser detta.

Ett intelligent skapande kan vara något synnerligen naturligt i universum och kan inte bara avfärdas som ”övernaturligt”.

Sven Magnusson
redaktör för tidskriften Sökaren

Den stora tidningen hörde aldrig av sig! Med maktens arrogans gick debattinlägget i papperskorgen, utan ett ord till avsändaren.

Intelligenstest

Jag beslöt nu att göra ett test – ett intelligenstest – och skickade följande text till Svenska Dagbladet i juli.

(Sökaren har infört dessa tankar tidigare; de återges här än en gång för att visa exakt vilken text som har refuserats.)

Är det slump eller intelligens som bygger världen?

Organbildningen i naturen är en gåta som dagens naturvetenskap inte har någon lösning på.

Hur skall man tänka sig uppkomsten av ett helt nytt organ, om man bara räknar med slumpen, naturlagarna och det naturliga urvalet?

Vi kan till exempel titta på en växt som kallas drosera, en liten daggört som växer på mossar. Den har en fångstapparat med vilken den kan fånga och smälta insekter. Om vi tänker oss tillbaka till den tid när daggörten förfäder ännu inte hade någon fångstapparat, vilka krafter kan då tänkas ha satt igång och fullbordat utvecklingen av ett sådant organ?

För att den process, som till sist gav upphov till fångstapparaten, skulle komma igång, krävdes först något slags medvetande om att det fanns insekter, att dessa innehöll ämnen som det vore nyttigt för en växt på den mineralfattiga mossen att komma åt, och slutligen att insekten under vissa betingelser skulle kunna fångas, smältas och upptas som näring av växten. Utan sådan förhandskunskap fanns ju ingen anledning att det nya organet skulle eftersträvas eller av sig självt börja utvecklas. Vem eller vad kan ha haft denna kunskap? Det fordras ett medvetande som i grunden känner såväl växten som dess omgivning och dessutom har kraft att styra utvecklingen, förändra arvsmassan.

Kan fångstapparaten ha utvecklats plötsligt, på en gång, hos en individ? Skulle slumpen klara det? Knappast. Eller har organet blivit till genom gradvisa förändringar? Knappast, för i det senare fallet borde en halvfärdig fångstapparat ha varit till hinder för individen och inte en positiv överlevnadsfaktor.

Vi kan också tänka på biets giftgadd. Bigiftet finns inte i naturen. Men biet har självt i sin organism en kemisk fabrik där det

produceras. Man frågar sig: Är det biets egen intelligens som skapat fabriken eller är det slumpen? Det har fordrats en kunskap om att detta ämne kunde tillverkas på visst sätt, att det hade vissa verkningar när det spreds i en levande varelses kropp och att en viss apparat kunde tillverkas för att injicera giftet i offrets kropp.

Så, pekar inte fakta på en intelligens bakom tillkomsten av drosera och biet? Jovisst!

Resonemangen är hämtade från Gunnar Brennings bok ”Är kristendomen sann?” (1953).

Denton och Behe

En av de främsta kritikerna av darwinismen är den nyzeeländske molekylärbiologen Michael Denton. Han menar att den nuvarande darwinismen inte räcker för att förklara världen. Darwins lära framstår som icke trovärdig. Det finns i naturen många höggradigt komplicerade organ, system och strukturer som knappast kan ha bildats genom en gradvis ackumulation av små slumpvisa förändringar. Det strider mot sunt förnuft att tro detta, som är helt obevisat, anser Denton. I sin bok ”Evolution: Theory in Crisis” (1985) pekar han på att universum är helt igenom perfekt, utomordentligt sinnrikt och elegant, och hur – frågar han – skall man kunna förena detta med läran att hela universum är en följd av slumpprocesser? Utifrån Darwins lära framstår det perfekta universum som en fullständig gåta. Det är inte trovärdigt att slumpen byggt upp en verklighet där de allra minsta delarna är komplexa långt bortom vår egen skapande förmåga.

En förespråkare för intelligent design-hypotesen, biokemisten Michael Behe, säger att det finns en icke reducerbar komplexitet hos många biologiska system, dvs de kan inte ha byggts upp steg för steg genom en rad slumpvisa förändringar, utan hela systemet måste ha blivit till på en enda gång, eftersom delarna är helt beroende av varandra för att systemet skall fungera; fåglarnas vingar är ett exempel på detta: hela flygsystemet måste ha kommit till samtidigt och kan inte ha byggts upp undan för undan.

Behe påpekar också bland annat att de olika delarna av ögat måste samverka för att det skall bli en bild av yttrevärlden. Skulle någon del saknas, blir det inget riktigt seende, kanske ren blindhet. Det går inte att peka på en utvecklingsväg för ögat, hur det långsamt förändrats under utvecklingens gång. Allt måste ha varit med från början.

Existensen av sådana icke reducerbara biologiska system utgör ett starkt argument mot en evolution enligt Darwin och för en skapande intelligens som en avgörande faktor bakom utvecklingen.

Det har talats om *självorganisation* som en princip i universum: livsformerna organiserar sig till ändamålsenliga, livsdugliga organismer. Hur detta närmare skall förstås, finns det delade meningar om, men en rimlig tanke är att självorganisationen beror på en bakomliggande skapande intelligent kraft.

Sven Magnusson

Snabbt kom ett svar från en sommarvikarie på Svenskan: ”Tyvärr måste vi tacka nej till ditt debattinlägg.”

På min fråga varför artikeln refuserades, kom svaret: ”För att gå rakt på sak: ditt inlägg håller helt enkelt inte som inlägg på Bränn-

punkt. Att en löst resonerande artikel kring ’intelligent design’, vare sig den är för eller emot, skulle publiceras på debattsidan är överhuvudtaget rätt osannolikt.”

Att t ex Gunnar Brennings resonemang kring drosera och biets giftgadd, som utgör halva inlägget, betskrivs som ”löst resonerande” är otroligt dumt. (Troligen har vikarien läst min text snabbt och utan intresse och inte förstått dess innebörd.) I själva verket är det ett starkt bevis mot den mekaniska slumphypotesen som förklaring till evolutionen, låt vara inte hundra procentigt avgörande.

Svenska Dagbladet klarade alltså inte mitt ”intelligenstest”. Skulle Dagens Nyheter göra det? Samma text skickades dit.

DN hörde inte av sig. I stället publicerade tidningen ateistiska uttalanden av två av sina medarbetare, där de i överlägsen ton kritiserar Skolverkets beslut att tillåta undervisning om intelligent design vid Andreasgymnasiet i Stockholm. En av dem säger att frågan gäller tro eller vetande: intelligent design är tro. – Så ser jag i SvD en grafisk framställning av örat med alla dess samverkande delar, ytterörat, balansorganet, trumhinnan, yttre hörselgången, innerörat (snäckan), balans- och hörselnerv osv. Och jag undrar: hur kan någon vettig människa ens tänka tanken att detta kan vara ett verk av slumpen, och inte av intelligens?

Man kan fråga: Varför tänker de så illa inom det kulturella etablissemanget i vårt land, när det gäller de här aktuella frågorna? Kanske beror det på att de är hårt bundna till den mekaniska slumpförklaringen av universum. De som tänker annorlunda blir utskämda av andra, som har en röst i det offentliga rummet.

Jag tycker det är ett svårt missförhållande att en ateistisk tankekultur får dominera den offentliga livssynsdebatten i Sverige så som nu sker.

Men den kristna tidningen Dagen kanske vill publicera min artikel? (Jag strök särskilt för avsnittet som bygger på Brenning.)

Följande svar kom från kulturredaktören: ”Hej Sven! Tack för din insända recension. Jag tycker det var intressant läsning, men tyvärr har vi redan så mycket material att vi inte kan ta in icke beställt material. Hoppas att du kan få recensionen publicerad någon annanstans.”

Recension? Har kulturredaktören läst texten?

Alltså återigen ett svar enligt modellen ”goddag – yxskaft”!

Dvs man svarar på något annat än frågan gällde.

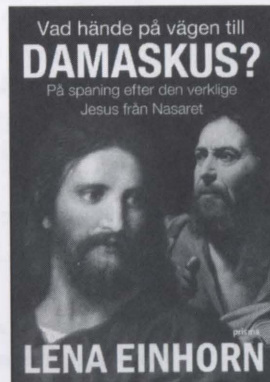
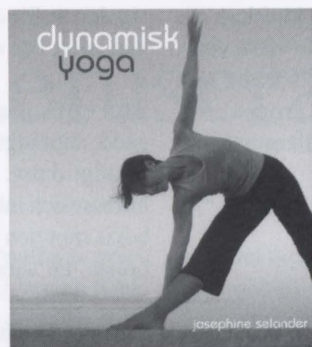
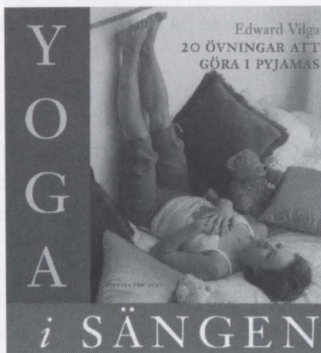
Jag är förvånad över de dumma svaren från de två tidningar som har svarat. Det verkar som om redaktörerna har en dålig förmåga att läsa och förstå enkel text.

Slutligen skickade jag artikeln till tidskriften Tvärsnitt, som ges ut av Vetenskapsrådet. Tidskriften säger att den ”vill spegla mångfalden och det vetenskapliga djupet inom landets humanistiska och samhällsvetenskapliga forskning” och den innehåller artiklar ”författade av landets främsta forskare”, så förhoppningen om intelligent klar-synthet i den redaktionen var liten.

Tvärsnitt hörde aldrig av sig.

En förklaring till ointresset för mina texter är säkert att flertalet som kan räknas till etablissemanget tror lika blint på vetenskapen (s majoritet) idag som folk förr gjorde på Bibeln: Skall ej ifrågasättas.

SM

Pyjamasyoga

Edward Vilgas bok YOGA I SÄNGEN (Svenska Förlaget, 111 sidor, spiralbunden, översättning av Lena Kamhed) föddes verkligen i sängen hos en utarbetad yogalärare. Ofta var författaren helt slut efter en lång dags yogaundervisning och då blev det ofta bara några minuters snabbyoga i sängen på kvällen och på morgonen. Edward Vilga insåg snart att detta kunde vara en form av yoga som kunde fungera också för andra.

Titeln är intressant med tanke på den yogatradition jag bär med mig och där just sängen alltid ansågs som en otänkbar träningsplats. Att även yogatraditionerna utvecklas och förändras med tiden är positivt och livgivande, tycker jag.

Boken är en utmärkt nybörjarsbok i ordets sanna bemärkelse. Den är enkel och mycket grundläggande, en bok för yoga-skeptiker, sådana som aldrig har tid att träna och alla som är spända och stela och får skrämselflicka när de hör ord som Vinyasa-yoga.

YOGA I SÄNGEN handlar om olika lätta övningar att utföra i sängen med hjälp av kuddar, en och annan filt och några gossedjur, som åskådare! Boken innehåller tydliga färgfoton och pedagogiska instruktioner. I slutet finns ett kapitel om Sömnens yoga. Tillsammans omfattar boken tjugo övningar, uppdelade i två huvudavdelningar, morgonövningar och kvällsövningar. Det är en skonsam och rolig yogaträning som Edward Vilga bjuder in oss till i sin bok.

Eva Jagrell

En svensk yogabok

Det är en stor glädje att få presentera Josephine Selanders bok DYNAMISK YOGA (Fitnessförlaget, 128 sidor). En eloge till Fitnessförlaget, som satsar på att ge ut svenska författare och inte bara imponeras av den uppsjö av kroppskulturböcker, som

strömmar ut ur främst Usa.

Detta är en gedigen bok om yoga, en av de bästa jag läst. Den är skriven på en svenska som är en fröjd att läsa. Första delen är en faktadel och andra en träningsdel. I faktadelen finns mycket matnyttigt och intressant att hämta. De ovanliga spännande bilderna är tagna av författaren själv. Träningsdelen är systematiskt uppbyggd med mycket tydliga foton på de olika yoga-positionerna. Det är Josephine Selander själv som agerar modell i de olika asanas och en klar fördel är att varje ställning illustreras av en svit av bilder. Till varje huvudövning finns ett lättare alternativ.

Författaren kallar sin yogaform virayoga. Virya betyder entusiasm och energi på sanskrit. Tanken är att var och en ska kunna sätta ihop sitt eget yogaprogram utifrån sina specifika behov. Josephine Selander är skådespelare och dansare i grunden och hon har tagit hjälp av naprapaten Malin Flink, för att minimera skaderisken och hitta program som både stärker och mjukar upp kroppen.

Det är ett imponerande arbete som ligger bakom denna innehållsrika och avancerade bok. Särskilt kapitlet om banda (kroppslås) gav mig nya kunskaper och insikter. En vacker svensk yogabok som jag varmt rekommenderar.

Eva Jagrell

Var Paulus Jesus?

Vart tog Jesus vägen efter korsfästelsen och (den förkunnade) uppståndelsen? Enligt Bibeln för han upp till himlen. En gammal indisk tradition säger att han var verksam i Indien som Is(s)a. Men i sin bok *Vad hände på vägen till Damaskus?* (Prisma 2006) lägger Lena Einhorn fram hypotesen att Paulus och Jesus (eller Jeshua som var hans verkliga namn) är samma person!

Det är en märklig hypotes, och hon nämner flera ganska övertygande skäl för

att den *inte* är riktig. Ändå för hon ett resonemang för att Paulus var ingen mindre än Jesus, den man som Paulus först med fanatism följde och sedan med troglöd predikade var Messias, Guds son!

Lena Einhorn tar upp det faktum att ingen historiker, som skrev om den tid när Jesus skall ha levt, med säkerhet nämner honom. Hon menar att om Jesus från Nasaret hade varit en person av betydelse, skulle Josefus ha skrivit om honom. Men det gjorde han inte. Och filosofen och historikern Filon nämner ingenstans Jesus eller hans lärjungars existens, trots att han skriver om både esséerna och Pontius Pilatus.

Vi kan konstatera, skriver Lena Einhorn, att Jesus knappast kan ha varit allmänt känd i Judéen, eller viktig för samhällets utveckling, för i så fall hade han fått en betydande plats i de samtida historikernas skildringar.

Lena Einhorns bok innehåller en mängd spekulationer, som inte ger någon kunskap. Den bör ändå vara intressant för dem som undrar över vem Jesus egentligen var, om han funnits, om han verkligen dog på korset.

Skendödshypotesen har ventilerats av många. Bland annat har idén förts fram att Jesus arrangerade sin egen skendöd!

Många som förespråkar skendödshypotesen menar att det kan ha funnits något i den vätska som Jesus fick att dricka alldeles innan han till synes gav upp andan. Drycken kan ha fått honom att förlora medvetandet och vara som död. Vem det var som gav Jesus denna dryck, vet ingen, men Matteus säger att det var "några som stod där" och att "en av dem" hämtade svampen. Markus skriver nästan exakt likadant.

Lena Einhorn tar också upp några intressanta påståenden ur Johannesevangeliet. Nikodemus hade till graven med sig en blandning av myrra och aloe – omkring tretio kilo! Hon påpekar att myrra och aloe var två av antikens mest effektiva medel för sår-

läkning och desinfektion!

Det är en fascinerande tanke att Jesus inte dog på korset – och alltså heller aldrig uppstod från de döda.

Om nu Jesus överlevde korsfästelsen (min reflexion) kan han inte ha fortsatt sin predikoverksamhet i Palestina, eftersom han i så fall snabbt skulle ha fängslats och (troligen) avrättats. Han måste ha lämnat sitt land – kanske drog han åt Indien.

Lena Einhorn tar också upp tanken att Jesus kanske verkade och korsfästes avsvårt senare än som hittills antagits, möjligen efter år 52 e.Kr. Och det (min reflektion) skulle betyda att evangelierna skrevs i tiden betydligt närmare de skildrade händelserna än man har trott.

Jesus är alltså en gestalt som intresserar många. Hans gåta är inte löst, och lär inte bli det, såvida inte människan kommer att få helt andra medel att skaffa sig kunskaper än hon har idag.

SM

Fel i tidningar

Alla läser vi tidningar – och tar till oss innehållet, tror att vi får informationer. ("Det stod i tidningen"...). Men tidningstexterna är långt ifrån felfria.

När man någon gång i sin tidning läser om sådant som man känner väl till, hittar man ju ofta felaktigheter, inte sällan allvarliga. Kanske tror man ändå att praktiskt taget allt annat i tidningen är korrekt och att fel bara har råkat drabba det som man själv har kunskaper om. Men det är en tanklöst godtrogen inställning.

Om man tänker sig en allvetande högre makt gå igenom tidningar och med rödpenna stryka över alla fel, då blir det helt säkert rött, rött, rött i stora sjöar.

En ny bok som behandlar detta lögnfenomen är journalisten Anders R. Olssons *Lögn, förbannad lögn och journalistik* (Na-

tur och Kultur 2006).

Olsson tar upp olika slags fel inom journalistiken och hur de uppkommer.

Ett karakteristiskt inslag i pressen, kanske främst kvällspressen, är överdrifter. En intervjuad person är kritisk till något och tidningen skriver sedan att han/hon "rasar", vilket ger intryck av en mycket upprörd person. Överdriften kanske anses göra texten mer levande. Men en anständig journalistik innebär att inget annat än sanningen skrivs, så långt det står i människans makt. Är det som skrivits inte sant, har läsarna lurats.

Att reportage "vinklas" är inte ovanligt och innebär ett avsteg från sådan objektiv rapportering som ger kunskap.

Ofta(st) är det bråttom med en nyhet – konkurrenter får inte komma först, och så blir vederhöftigheten lidande (fast det rimligen är mer i läsarens intresse att ett reportage är riktigt än att det kommer snabbt).

Andra exempel på dålig journalistik är att obekräftade uppgifter, tagna exempelvis från Internet, och illa grundade spekulationer går till trycket.

Som bekant går kvällstidningsjournalisternas ambition främst ut på att "komma på löpet", dvs få sitt reportage omnämnt på löpsedeln. Med den inriktningen är det lätt att inse att det gärna tummas på sanningen för att skribenten skall kunna lämna en så säljande historia som möjligt.

Olsson nämner några principer för nyhetsjournalistik:

"Den som under några år arbetat med nyhetsproduktion och skaffat sig distans till verksamheten kan konstatera att dess inriktning bestäms av ett litet antal tvingande principer, överordnade de ofta radikala ideal och sociala ambitioner som flertalet journalister faktiskt har. Dessa tvingande principer är åtminstone tre och kan sammanfattas som budord:

Du ska dra till dig uppmärksamhet från så många människor som möjligt.

Du ska tala sanning i åtminstone någon mening.

Du ska inte kosta pengar."

Till sist här några reflektioner som inte direkt anknyter till Olssons bok utan till denne recensents intresseområden. Journalister brukar ha den inom etablissemangen vanliga kartan över verkligheten enligt vilken det exempelvis inte finns några paranormala fenomen, ingen healing, ingen "högre makt". Inga "flygande tefat" med tänkbart utomjordiskt ursprung. (Sådant ses, liksom spöken, som exempel på vad som inte finns.)

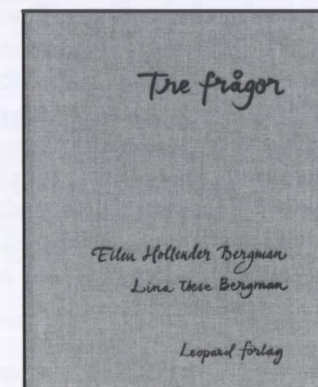
"Vi gör rätt i att utgå från att allt som sägs i medierna är mer eller mindre felaktigt."

Statsvetaren och debattören Stig-Björn Ljunggren i sin bok *När medierna tar makten*.

Ur "Lögn, förbannad lögn och journalistik".

Därför måste många tidningsskribenter markera med litet förlöjligande formuleringar vad normal bildning säger om verkligheten. Informationer och journalistens åsikter blandas då i en gröt. Insändare i dessa ämnen kan publiceras, gärna med ny rubriksättning och strykningar, men kulturartiklar går i papperskorgen, hur goda och tydliga resonemang som där än förs.

SM

Inför döden

Ellen Bergman hade en bokidé. Hon skulle ställa tre viktiga frågor till gamla människor som hon kände: *Hur upplever du detta att bli gammal/äldre? Hur vill du helst dö? Vad väntar du dig efter den så kallade döden?* Leopard förlag trodde på idén, och nu är boken, *Tre frågor*, utgiven. 48 intelligenta personer, 70–96 år, deltar. Och Ellens barnbarn Lina Ikse Bergman har fotograferat samtliga; det är stor porträttkonst som är en viktig del av boken.

De som svarat på de tre frågorna är både kända och för allmänheten okända personer; bland de kända finns Erland Josephson, 87, Ingmar Bergman, 87, Sven Wollter, 71, Margareta Strömstedt, 74, och Ellen Bergman själv, 86. Samtliga nämns endast med förnamnet.

Flera berättar om ett bistert liv som gamla. Några saknar tro, men andra ser en möjlig framtid efter "den så kallade döden".

En kvinna skriver att det enligt Psaltaren finns något som kallas silversträngen (som förbinder andekroppen med den fysiska kroppen) och som brister i dödsögonblicket. Hon vill gärna tro att när detta skett, förs vi till en annan värld. (Denna "silversträng" finns det många rapporter om även utanför Bibeln.)

En annan kvinna säger att hon tror att själen vid döden lämnar kroppen och följer vägen till ljuset och andevärlden.

En tredje har läst om flera efter-döden-upplevelser och tror att hon får möta nära och kära efter döden.

"Jag förväntar mig att få se en tunnel som slutar i ett oerhört starkt ljus. Den tunneln som personer med 'nära döden-upplevelser' talat om", skriver en kvinna

Ellen: "När jag som ung letade bland världsreligionerna efter något att tro på fastnade jag för Upanishaderna. Delar av deras skrifter. Som den om världssjälen. Att vår ande, våra själar vid den så kallade döden uppgår i världssjälen."

Boken handlar mycket om hur människan kan förhålla sig till meningen med livet och till döden. Dessa frågor rör det stora OVISSA. En kvinna säger: "Jag skulle aldrig kunna försvara min innersta tro i en debatt med en aggressiv ateist eller nihilist eller övertygad materialist. Därför talar jag aldrig om min tro. Den är grundad på erfarenhet som jag bara kan dela med någon som har liknande erfarenhet.

/.../

Jag har tvivlat och förtvivlat men jag har aldrig tvivlat på Guds existens i någon form."

Vi människor upplever livet olika och har olika tankar om det. Så är det också bland personerna i "Tre frågor". Flera av de tillfrågade saknar tro. En skådespelare säger på frågan vad han väntar sig efter "den så kallade döden": "Ingenting. Absolut ingenting. Ingenting alls. Ingenting. Intet."

Men det finns genomgående hos de svarande en inre resning, som även kan förnimmas i fotona.

Denna gripande och lärorika bok är värd att läsa och äga.

SM, 76

Döden är min bästa vän.
Den ger mig en trygghetskänsla
som jag inte har i livet.

Ellen Bergman

Hjälp dig själv!

Mera självkänsla! I kärlek och relationer, i föräldraskap, i arbetslivet. Mia Törnblom. Forum 2006.

Titeln är en uppföljning av Törnbloms förra bok, bestsellern "Självkänsla nu!" (2005). För läsare som är vana att orientera sig i anglosaxisk självhjälpslitteratur finns knappast något nytt i Törnbloms texter, men sannolikt är boken riktad till en mer bred publik.

Författaren definierar självkänsla som en inre bekräftelse, en acceptans av sig själv, något som också innebär att våga stå upp för sig själv. Det handlar, understryker hon, alltså inte om självgodhet eller narcissism. Det handlar om att uppleva sig duga, oavsett prestation, utseende och/eller status i samhället. Man kan alltså ha ett gott självförtroende, som har att göra med känsla av att kunna prestera något och få tillbaka en yttre bekräftelse på den kapaciteten, och samtidigt uppleva sig ha en låg självkänsla.

Boken innehåller dels biografiska inslag, dels via mail inkomna och återgivna frågeställningar som Törnblom besvarar, dels små skrivövningar där läsaren själv kan skriva in exempelvis åtråvärda egenskaper att odla, målstrategier för livet i stort och frågor i samband med relationsproblem.

Den centrala uppgiften är att göra en "Jag är bra-bok" där läsaren på kvällen skall sammanfatta dagen under följande rubriker: Mindre bra (Skriv in vad du anser vara mindre bra gjort idag, exempelvis om du varit oärlig eller ältat gamla problem), Bra (Skriv in vad du tyckt vara bra gjort av dig själv), Tack (Skriv in vad du varit tacksam för idag), och Hjälp eller Jag behöver (Skriven som ett slags bön till den klokare delen av dig själv eller till Högre Makt om vad du behöver hjälp att göra framöver, exempelvis "Hjälp mig att fatta rätt beslut".)

Det är en lättläst bok, med många klokheter, uppenbarligen framväxta ur Törnbloms egna tidigare svåra upplevelser.

Jag tror säkert att "Mera självkänsla!" kan hjälpa en hel del människor som upplever dessa problem (och vem gör inte det). Materialet synes även vittna om en strävan, måhända av kommersiella hänsyn, till att förenkla ofta betydligt mer komplicerade sammanhang. Verklighetens undanglidande mångtydighet är ju något som vi gärna värjer oss för, till förmån för de till synes enkla, pragmatiska lösningarna.

Men det finns ju också andra erfarenheter och annat vetande om hur låg självkänsla kan läkas än vad som framkommer i den här boken. Ett exempel är ju den buddhistiskt influerade hållningen, att balanserad självkänsla uppstår när individen konsekvent bortser från egots omätliga begär efter ständig bekräftelse, och istället följer en "högre" andlig väg. Även en modern guru som Byron Katie omfattar en sådan hållning. Ett annat och besläktat förhållningssätt är att harmonisk, hälsosam självkänsla föds så snart vi förmår leva helt och fullt i nuet, något som filosofen och författaren Eckhart Tolle pläderat för i flera böcker och även förverkligat i sitt eget liv.

Dessutom saknar denne anmälare litteraturhänvisningar i boken, som en vänlig gest inför de läsare som kan vara intresserade av fördjupning i ämnesområdet. Källhänvisningar kunde även ha givit möjlighet för författaren att uttrycka tacksamhet till de forskare, författare och föregångare, som hon sannolikt påverkats av när det gäller det egna arbetet och boken.

Något att addera till Tack-listan i nästa bok, måhända?

Gunnar Martin Aronsson

Kvinnohälsa

Femme vital! – i andlig, emotionell och fysisk balans. Peggy Dylan. Översättning Cecilia Lyckow Bäckman. Energica förlag 2006.

Peggy Dylan är känd som "den västerländska glödvandringens moder" och

håller bland annat kurser i Kalifornien för instruktörer i denna ursprungligen religiösa ritual. Men "Femme Vital!" – som också har samma titel som två Dylanseminarier – bär fram ett annat ärende, nämligen att presentera hälsa ur ett kvinnligt perspektiv.

Hälsogenomgången flätas samman med några kortare biografiska återblickar, främst då från barndomen i Schweiz och några viktiga möten med peruanska schamaner, men även scener kopplade till den nuvarande familjesituationen med maken Steve och tre vuxna barn.

Peggy var, skriver hon, en religiöst uppfostat flicka, som älskade söndagskolan och bad till Jesus. Men när den beundrade och älskade äldre system Susy gick bort i leukemi krossades allt: "Jag kunde inte längre lita på Guds kärlek, att Jesus skulle ta hand om barnen, den rara historien att han dött för våra synder."

Hon måste hitta ett nytt sätt att förhålla sig till gapet mellan den tidigare starka Gudstilliten och den barska verkligheten. Med krisen inleddes författarens livslånga andliga sökande, som bland annat inneburit att hon upplevt heliga ögonblick av enhet i naturen, att hon som femtonåring lärde sig meditera av den indiske gurun Swami Keshavada i San Francisco. Och att hon i vuxen ålder år 1976 utbildade sig till andningsterapeut av den kontroversielle pionjären för rebirthing, Leonard Orr.

Dylan menar att framförallt djup, långsam och fullständig andning av frisk luft är oerhört central för kroppens vitalitet, för dess genomströmning av livskraft, eller prana. Medveten andning, som hon kallar metoden idag, är också ett utmärkt sätt att arbeta sig igenom obehagliga känslor, och därefter genast återfå den inre harmonin.

Hälsoråden i boken är allmänt hållna, med en summarisk genomgång av nödvändiga vitaminer och mineraler, med förslag som att hitta en individuell hälsosam vikt, att undvika sprit, socker och kaffe, att välja fullkorn framför vitt bröd, att se till att få sju-åtta timmars sömn per natt, att ordna regelbunden motion i naturen, och så vidare. Mentalt föreslås affirmationer, avspänningsövningar, enklare meditationer, yoga och tai chi.

I övrigt finns avsnitt om kvinnliga genetiska programmeringar, ägglossning, menstruationsproblem och abort, frågor gällande medelålderskvinnans övergång till klimakteriet, östrogenbehandling, och liknande kvinnoteman – texter som inte nämnvärt till innehållet skiljer sig från vanliga

rådgivningsspalter.

Denne skribent är å andra sidan man och därför sannolikt genetiskt programmerad att vara mindre intresserad av dessa rubriker än en kvinnlig recensent skulle vara.

Tilltalet är lågmält och vänligt resonerande, språket lättillgängligt.

Gunnar Martin Aronsson

Kunskap på stenåldern?

Stenarv - stenåldersvetenskap för vår tid. Ulf Brånell. (beställes via www.klokast.se/stenarv)

Ulf Brånell, född 1947, har bakgrund som samhällsplanerare och biopat (naturmedicinläkare), men har också sedan mer än 15 år studerat de märkliga stenformationerna – megaliterna (mega = många, lith = sten) som är uppförda i synnerhet längs med sydvästra kustremsan i Sverige, men som även är flitigt förekommande i Storbritannien, där de mest kända är monumenten i Stonehenge och Avebury.

AVANCERAT TEKNISKT KUNNANDE I boken pläderar Brånell för hypotesen, att man redan under vår stenålder, cirka 3000–2000 f. Kr, hade utvecklat ett avancerat tekniskt kunnande och vetande om vår natur. Människorna var inte, med författarens uttryck, "primitiva, vidskepliga idioter". Megaliterna var sällan eller aldrig avsedda som gravmonument, även om här hittats benrester, eller som renodlat religiösa ritualplatser, vilka är de vanligaste arkeologiska slutsatserna. Det handlar istället om en för etablissemetet hemlig kunskap om ekologi, dvs hur naturen fungerar inom och mellan olika intrikata system av exempelvis geometriska, fysikaliska och kemikaliska relationer.

RIKLIG TILLGÅNG PÅ GRUNDVATTEN

Megaliterna är förvisso vanligtvis placerade på s.k. kraftplatser i landskapet, men syftet var enligt Brånell framförallt praktiskt. 80% av stensamlingarna är skapade på sedimentär berggrund. Detta ger en naturlig riklig tillgång på grundvatten. Resterande megaliter ligger ofta vid underjordiska vattendrag och förkastningslinjer i berggrunden. Författaren menar att megalitbyggarna med mycket stor exakthet kunde lokalisera underjordiska vattendrag med hjälp av slagruta, och de hade utvecklat en förmåga att på vissa lämpliga ställen i landskapet höja eller sänka vattennivån.

VIKTOR SCHAUBERGER

Som stöd för sina teorier använder Brånell den österrikiske pionjären och uppfinnaren Viktor Schaubergers (1885–1958) omfattande vattenforskning. Boken refererar till Schaubergers i alla fall för denne anmälare svårgripbara hypoteser om vattnet som "en intelligent organism", om dess bipolära, vitaliserande kvaliteter och hur det genom tryckskillnader i marken och metaboliska processer i sin cirkulation kan röra sig långa sträckor både horisontellt och lateralt: grundvattnet kan dras upp av kraften från vad Schauberger kallar "biologiskt vakuum", något som också mänsklig teknik kan anordna.

Medan Isaac Newton sysselsatte sig med frågan varför äpplet föll till marken, kan man säga att Schauberger intresserade sig för "hur äpplet kunde komma upp i trädet", det vill säga: hur vattnet – som ibland, enligt Brånell, kan motsvara flera ton – kan förflytta sig tio-tjugo meter uppåt från rot-systemet ut i bladen.

VATTENVIRVELN

Centralt för Schaubergers teser är virveln: När vatten tillåts strömma fritt kommer det att bilda virvlar som svänger runt sin egen rörelseaxel, riktade inåt, mot centrum, något han kallade för "cykloid spiral" och som var en livgivande kraft. Däremot var den motsatta, centrifugala, utåtriktade och "explosiva" kraften som den moderna teknologin introducerat, en destruktiv kraft. Tidigare folk hade, menade Schauberger, haft en kompetens att utnyttja denna implosiva, vitaliserande energi, men nu behövde den upptäckas och tas i bruk på nytt.

BIOLOGISKT VAKUUM

Vilket återför oss till megaliterna. Det finns cirka 500 stycken i Sverige, framförallt längs med kusten i Bohuslän, Skåne samt i Falköpingsområdet. Orsaken till placeringen är alltså, menar författaren, den ovan nämnda kopplingen till grundvattnet, och de "fria eller konstruerade vattenvirvlar" som funnits i området, samt att platserna är mycket lämpliga för uppkomsten av "biologiskt vakuum". Detta vakuum attraherar grundvattnet, och drar upp det mot ytan, inkluderande landskapets kullar och berg. Det ökande flödet av vatten ovanifrån skapar en extra energikälla som kan tas till vara.

NÄRINGSRIK JORD

Det innebär också att jordlagret ständigt kunde bevattnas och gödas med näringsämnen underifrån – med vattenlösta mineral-salter från berggrunden. Detta ger en bättre kvalitet på vattnet, det är mer "levande" enligt Schauberger, än det som kommer ovanifrån genom regn. De mest givande odlings-platserna är de där vattengenomströmningen är som kraftigast, dvs på bergssluttningar och högplatåer, inte främst på slättlandet. Det är också här vi vanligen finner spår av de tidigaste mänskliga odlingarna, menar Brånell.

JÄSNINGSPROCESS

Brånell beskriver mer i detalj hur megaliten kunde "laddas" med organiskt material från växter, djur och människor, arrangerat för att få så fullständig förmultning som möjligt.

I den process som följer påminner den om en kolmilas, ett slags jäsningsprocess. Organiskt kol och andra rester i kammaren kallnar, tas ur och grävs ned utanför megaliten. De blev därigenom också en plats för foder- och växtförädling. Under processen "uppkommer eventuellt starka och högfrekventa vibrationer i megalitbyggnaden". De blev ett slags förhistoriska radiofyrar, pejlingsbara med t.ex. slagruta, som alstrade ljus- och värmefenomen, eventuellt även av "medvetandepåverkande" slag.

AVEBURYS STENCIRKLAR

Ulf Brånell låter tankarna associera vidare, och rör sig över till Englands megaliter. Han föreställer sig att man kunde skapa bassånger som i ett kanalsystem med hjälp av beräkningar av solens och månens posi-

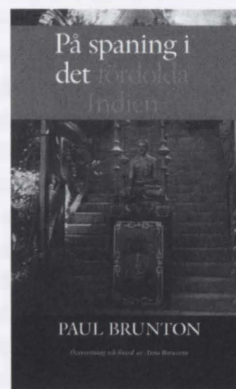
tioner och därmed tidvattnets rörelse. Aveburys stencirklar – två mindre stencirklar omgivna av en större – antas författaren vara en information om "normativa vattennivåer" vid olika situationer. Detta har gjort det möjligt för småbåtar att passera längs vattenleden nedanför megaliterna. Andra anläggningar i Avebury syftade till att öka grundvattencirkulationen. Mot slutet av boken hävdar Brånell t.o.m. att den egyptiska pyramiden i Ghiza skall ha haft liknande vattenstimulerande funktioner.

"Stenarv – stenåldersvetenskap för vår tid" innehåller förvisso intressanta tankar, som utmanar inte bara den etablerade arkeologiska världen utan också läsarens egna föreställningar om stenåldersfolket. Boken har många fint illustrerande kartor och figurer, men skulle nog ha mått bra av större stringens i textdispositionen, och gärna för en lekman än tydligare sökt att förklara Schaubergers centrala vattenteorier och hur megaliterna ovan jord skulle kunna markant påverka vattencirkulationen under jord.

Nu är det som om Brånell i all sin entusiasm och upptäckarglädje – utmärkta egenskaper i sig – sannolikt lämnar en del läsare på efterkälken, då frånvaron av gedigen förklaringsgrund ger intrycket att författarens driftiga forskarspekulationer övergår till det renodlat fantastiska – vilket inte behöver vara fallet. Dessutom skulle Brånell ha haft nytta av en korrekturläsare. Men boken är producerad under små omständigheter, vilket förklarar skönhets-fläckarna.

Mysteriet med megaliterna förtjänar hur som helst att utredas vidare.

Gunnar Martin Aronsson

Paul Brunton

På spaning i det fördolda Indien. Paul Brunton. Övers. Anna Bornstein. Andra reviderade upplagan 2006. Larsons förlag.

Den här boken kom ursprungligen ut 1934 under titeln *A search in Secret India*

och blev överraskande nog en bästsäljare och översattes till många språk.

Paul Brunton (1898–1981), född under namnet Raphael Hurst, var journalist, dock otillfredsställd med sitt dåvarande liv. Efter en existentiell kris började han intressera sig för den dolda sidan av de religiösa yttringarna. Han kom i kontakt med de brittiska teosoferna och gav sig så småningom iväg till det hemlighetsfulla Indien, en första resa som följdes av ett flitigt resande genom åren, bland annat till Egypten och Himalaya.

Brunton antas vara den förste västerlänning som försökte beskriva Indiens visdom nyfiken "inifrån" istället för som en observerande och systematiserande religionshistoriker eller religionssociolog. Möjligtvis var han också en av de första västeuropéer som initierat för en bred publik kunde förmedla vad yoga var. Även om indiska guruer tidigare varit på föreläsningsturnéer i väst, kom saken i en helt annan dager när det istället var en vit brittiskfödd medborgare som beskrev yogans grundläggande teori och praxis.

"På spaning i det fördolda Indien" har fördelen att vara lättläst utan att vara ytlig: Brunton har uppenbarligen försökt att så enkelt som möjligt presentera stoffet för en intresserad läsekrets. Vi får följa med författaren på resan, besöka olika fakirer, heliga män, yogautövare, magiker och eremiter. Brunton skriver ned vad han ser, hör, känner och tänker. Invändningar såväl som sinnesrörelser och drömsyner inkluderas. Dessutom illustreras boken med tidsaktuella foton, något som bidrar till autenticitetskänslan.

Författaren blir vår guide, västerländskt skeptisk men ständigt sökande efter livsmening och självkänedom. Han letar efter substansen under de religiösa utsagorna och myterna och sorterar efter hand lugnt bort vad han finner vara irrbloss eller task-speleri för pengar eller berömmelse, men först låter han även dessa representanter komma till tals, utan att nämnvärt fördöma deras handel ochandel. Som han skriver: "Jag övervann den vite mannens stolthet under min färd bland de olika folkslagen i Indien. Jag visade dem öppen förståelse och intellektuell sympati. Jag glömde fördömena. Jag visade respekt för karaktärs-egenskaper utan hänsyn till hudfärgen. Jag hade sökt sanningen i hela mitt liv och var beredd att ta emot allt som sanningen förde med sig."

Författaren får av en adept motta ett intressant budskap från dennes mästare:

Brunton hade i sitt senaste liv varit indier. "Vad han visste då, har han glömt", meddelar mästaren. "Men glömskan varar bara en tid. Inte förrän en mästare ger honom nåd kan han bli medveten om sin gamla kunskap igen. Mästarens beröring är nödvändig för att han skall få igen denna kunskap i den kropp han har nu."

En egyptisk trollkarl menar sig ha tämj 30 djinner, andar, att utföra sin magi. Brunton får bevitna hur hans tankar avläses av någon eller något, och formuleras på ett hopvikt papper.

En indisk trollkarl förbryllar Brunton genom att till synes låta små dockfigurer få självständigt liv och dansa runt på ett bord, dirigerade av trollkarlen.

En yogi ber Brunton ta pulsen på honom, och låter den sedan försvinna under flera minuter. Därpå slutar han andas. Man kan tänka sig vilken effekt en sådan läsning hade på 30-talets anglosaxiska publik.

Brunton möter Meher Baba, som tror sig vara den nya världsfrälsaren. I back-spegeln får förstås sådana ambitioner ett tragikomiskt skimmer över sig. "Jag skall resa omkring i hela världen", säger Meher Baba, "och nationerna kommer ivrigt att lyssna till mig. Mitt andliga budskap skall nå alla länder, städer och landskap."

Bland det mest givande för Paul Brunton blir mötet med Ramana Maharishi. Här finner Brunton för första gången nyckeln: personligheten har en transcendental källa, något som han senare kommer att kalla Överjaget.

"Hjärnan är satt ur funktion precis som under djup sömn – ändå har det inte skett någon förlust av medvetande. Jag förblir lugn, medveten om vem jag är och vad som sker. Ändå har mitt medvetande frigjorts från den trånga begränsningen som personligheten utgör.

Det omfattar allt, jaget existerar fortfarande men förändrat. Nu är det ett strål-lande Jag. /.../ Samtidigt kommer en känsla av absolut frihet. Tanken är som en skyttel som ständigt går fram och tillbaka. Att befrias från dess tyranniska rörelser är som att komma ut ur fångelset och plötsligt befinna sig under öppen himmel."

Bruntons egen konklusion, efter alla sina resor, var att Gud behöver vi inte leta efter i Indien, eller på någon annan, för oss västerlänningar fjärran ort. Gud finns överallt. Men för att finna Gud, måste du först finna dig själv.

Gunnar Martin Aronsson

Änglalikt

Under temat "Kunskap är nyckeln till insikt" ger bokförlaget New Page ut en serie "Stora boken om...". Cassandra Eason är en av de flitigaste författarna i nyandliga ämnen. Hennes *Stora boken om änglar* kom år 2005. Då hade hon redan 20 böcker i svensk översättning utgivna på New Page, och ytterligare fem aviserades under 2005. När detta skrivs är det oktober 2006 och det har troligen kommit några till.

"Stora boken om änglar" är inte så stor, den har 212 sidor i häftat pocketformat och är översatt av Natassja Heimbrand. Enligt baksidestexten hjälper boken läsaren att "komma i kontakt med dina personliga skyddsänglar, de högre ärkeänglarna och att få en glimt av de högsta änglarnas riken".

Boken börjar med allmänna resonemang om änglar och hur man kommunicerar med dem. Änglarnas hierarkier beskrivs: serafim, keruber, troner, krafter, makter, furstendömen, ärkeänglar och alldeles vanliga änglar. De sistnämnda är så att säga minst upphöjda. De lever närmast den mänskliga sfären och tjänstgör som skydds-änglar, helande änglar och hemmets väktare.

Änglarna bor i sju himlar som också formar en hierarki.

Större delen av boken anger namn och funktion för ett antal änglar, och beskriver ritualer för hur man åkallar dem. Där anges t.ex. bästa veckodag och tid på dygnet att åkalla denna ängel och vilka färger, rökelsesorter, kristaller och andra attiraljer man bör använda i ritualen.

I detta system blir änglarnas namn symboliska begrepp för företeelser och skenden man vill uppnå eller undvika. På liknande sätt används kristaller.

Cassandra har också skrivit åtminstone tre böcker om kristaller och stenar. Jag har känslan att det skulle fungera lika bra om änglarna byttes mot kristaller, det tycks ändå mest vara fråga om tro på symbolers

krafter. Men det kanske är ett hädiskt påstående.

Som exempel kan vi ta två änglar där man påtagligt kan uppleva om åkallan fungerar. Det är Mathariel och Ridya. Se i rutan vad Cassandra skriver om dem. Synd att jag inte visste det under sommarens torka.

Till boken kan köpas två askar kort med vardera 79 änglar, alltså sammanlagt 158. Inte visste jag att det fanns så många namngivna änglar. Man blandar leken med textsidan nedåt och drar "dagens ängel".

Efter ordentlig kupering av leken fick jag dagens ängel den 26 oktober (och lustigt nog fick jag samma, när jag för en stund sedan första gången tog leken ur asken och drog ett kort bara för att pröva!)

Chur

Ängeln för solskivan som dagligen färdas över himlen och färdas i en vagn av guld. Han säger att om du siktar högt, är allting möjligt.

Jag tycker om bokens omslagsbild: Ett snyggt arrangerat foto på två småflickor i finaste änglaklädseln; den ena ser ganska fullisjutt ut. Även änglar kan behöva humor.

Nils-Olof Jacobson

*Regnets änglar
som skyddar mot torka
Mathariel och Ridya*

Dessa änglar kan traditionellt både åstadkomma regn och förhindra över-svämningar. Visualisera dem i svepande klädnader i grått och blått med mörkgrå vingar som avger regndroppar.

Åkalla dessa änglar för att få regn genom att mässa deras namn i följd nio gånger: "Mathariel, Ridya, Mathriel, Ridya ..." samtidigt som du stänker ut vattendroppar i cirklar över en skål med torr jord eller sand.

Kasta om ordningsföljden i namnen i ramsan, uttala den nio gånger och tänd ett grått ljus över en skål med vatten för att få det att sluta regna. Låt ljuset brinna ner på ett säkert ställe.

Deras ljusfärg är grå, deras rökelse är citron eller timjan och deras kristall är jade eller grön jaspis (som kallas för regnstenen).

Allt finns

Universum finns.
Tänk om ingenting finnes – inte ens ett tomrum.
Är det möjligt?
Kanske något måste finnas.
Men hela universum, måste det existera?
Ingen kan säkert veta.
Om början vet vi ingenting.
Finns en början?
Det är storartat att universum finns, att allting finns.
Och allt är inte bara elände.
Själva existensen, varandet, är något oerhört.
Att finnas till som människa är ett under.
Glädje, lycka, skönhet, kärlek, intelligent skapande, levandets lust finns.
Alltet är också fasansfullt, med ett oändligt antal levande organismer,
vars liv är på gott och på ont.
Varför finns du, värld, som vi alla är delar av?
Varifrån kommer du, liv?
Och vart är du på väg?
Finns det en världsgrund som är ande/medvetande?
Eller är ande endast ett bifenomen till evolutionen?
Frågorna finns.
Säkra svar icke.
Men känslan säger oss att allt är gott, eftersom det är gott att finnas.
Vi vill hellre att vi, och universum, finns än att vi inte finns.
Och bakom allt kan vi ana ett varande väsen,
där godhet är en strävan
och ett mål,
ett varande som bygger upp ett världsallt
på det mest sinnrika sätt
till alltings fördel.
Finns Världsanden?
Är det Anden som är världens grund,
och också anden i mej och dej och allting?
En gåta är allt.
Men att finnas är vidunderligt.

SM

Notiser

Magnetbehandling

Ingenjör Ivan Troëng i Laholm har länge intresserat sig för magnetbehandling mot olika sjukdomar. 92 år gammal är han fortfarande aktiv och säljer magneter.

Han har en hel del material som visar magneternas läkande egenskaper. Bland annat berättar han om en rysk läkargrupp som provat magnetterapi på 50 kvinnor.

32 kvinnor behandlades mot dubbelsidig äggledarinflammation och 12 mot enkelsidig. Det tydligaste symptomet hos dessa kvinnor var inhållande smärtor i nedre delen av buken och i ryggen. Vid minsta ansträngning ökade smärtorna. Samtliga patienter hade en stark känsla av orkeslöshet, ökad irritabilitet och starkt nedsatt arbetsförmåga. Hos 27 av kvinnorna fanns sjukliga förändringar som medfört inkontinens, hos 15 störningar i menscykeln. 10 av patienterna led av primär ofruktbarhet och 20 av sekundär. De flesta av dessa patienter hade fått behandling, men utan resultat.

Patienterna behandlades med konstanta magnetfält med intensiteten 200–400 gauss på bukens nedre del och korsryggen. Behandlingen pågick 25–30 minuter per gång.

Behandlingen var verksam. Allmäntillståndet förbättrades, smärtorna avtog eller försvann helt. Man kunde konstatera en klar förbättring av de inre organens tillstånd. Inflammationerna gick tillbaka, livmoderns rörlighet ökade och förekommande lägesfel försvann. Hos 23 patienter med grava anatomiska avvikelser från det normala skedde en återgång till normaltillståndet. Med två av patienterna misslyckades behandlingen. Av de 30 ofruktsamma kvinnorna blev 28 botade.

I rysk medicinsk litteratur beskrivs ofta goda resultat av magnetbehandling av olika sjukdomar, bland annat cancer.

Ivan Troëng berättar också att han 1978 provade magnetbehandling på en ung stockholmsfru som i flera år förgäves försökt att bli gravid. Hon fick bära en matta med fem magneter på cirka 50 gauss. Inom ett halvår var hon gravid.

Vi får från Ivan Troëng också veta att professor Olov Lindahl i Linköping 1983 skrev ett utlåtande om magnetbehandlingens vetenskapliga grund. Han meddelade att vid försök på såväl människor som djur har man kunnat dra följande slutsatser:

Läkning av benbrott påskyndas.

Reaktionssnabbheten ökar.

Bildningen av antikroppar hos T-lymfocyter ökar.

Upptaget av syrgas via lungorna ökar.

De röda blodkropparnas rörelser, som observeras under mikroskop, påverkas.

Blodtrycket minskar.

Cirkulationen i händerna förbättras.

Ivan Troëng säljer magneter för behandling. Tel. 0430–29 404.

Gåtfulla hjärnor

Det finns ett litet antal människor med utomordentlig, ja rentav övernaturlig, specialbegåvning för någonting samtidigt som de har låg IQ. I filmen "Rainman" spelar Dustin Hoffman en autistisk person med en märklig minnesbegåvning.

Vi har i svensk TV sett ett program om sådana här människor med, som det heter, *savant syndrom*. Tidskriften Allt om Vetenskap har i nr 9, 2006, en artikel "Rainman i verkligheten", som handlar om detta. Vi citerar: "Vissa savanter är levande lexikon och talar 16 språk flytande, andra spelar 20 instrument med perfekt precision eller kan memorera allt från registreringsskyltar och telefonkataloger till historiska fakta och hela uppslagsverk. Alla tycks ha ett kolossalt gott minne – men kan samtidigt vara både socialt och vardagligt praktiskt oförmögna."

Det finns också enorm matematisk begåvning, mekanisk begåvning och artistisk begåvning hos en del personer med låg IQ.

Forskare har försökt förstå hur dessa hjärnor fungerar. En teori är att savanter (delvis) ser världen som den verkligen är och inte som normala människor ser den genom det filter som en normal hjärna utgör.

Det verkar som om en savanthjärna tar in allt den ser, och sedan kan den inte glömma något av det.

Den franske filosofen Henri Bergson hade tanken att hjärnans uppgift är att sälla bort det allra mesta i det hav av information som omger oss och endast låta oss veta det vi för stunden behöver. Om denna sortering inte skedde, skulle vi inte kunna leva normalt som människor.

Hos några människor har hjärnan blivit underutvecklad i väsentliga avseenden

MAGNETTERAPI

Begär prospekt!

Ivan Troëng, Stora Strandvägen 5
312 72 Laholm
Tel 0430–29404

samtidigt som den i andra avseenden blivit totalt öppen för vad som finns i informationshavet omkring oss.

Om Bergson hade rätt, är det en uppgift hos hjärnan att avskärma oss från allvetande.

Cardena och bevisen

I Psykologtidningen nr 9, 2006, har en fri-lansjournalist, Eva Nordin, en intervju med professor Etzel Cardena.

Där läser vi bl a att en person som uttalat sitt stöd för den parapsykologiska forskningen är *Brian Josephson* som fick nobelpriset i fysik 1973. "Så jag är långt ifrån ensam att anse att det finns bevis för att fenomenen existerar", säger Etzel Cardena. (En god gissning är nog att Cardena här har använt ordet *evidence*, inte det starkare *proof*.)

Cardena säger också enligt intervjuartikeln att det redan finns tillräckligt med övertygande resultat för att arbeta utifrån hypotesen att dessa fenomen verkligen existerar. De vetenskapliga metoder som används, till exempel slumpgeneratorer och så kallad ganzfeldteknik, visar med all tydlighet att det finns någonting bortom slummen och andra förnuftiga förklaringar, säger Etzel Cardena.

I artikeln nämns också att det finns flera tunga namn inom vetenskapen som stödjer teorin att parapsykologiska fenomen existerar. En av dem är *Edmond Fischer*, som fick nobelpriset i medicin 1992. Han har sagt sig "tro på telepati".

Torbjörn Tännsjö och intelligent design

I den ateistiska/agnostiska tidskriften Humanisten nr 3, 2006, har filosofen Torbjörn Tännsjö en artikel som riktar sig mot intelligent design, ID, dvs uppfattningen att det finns en intelligent skaparkraft bakom universum och evolutionen.

Det visar sig att han liksom ateister i allmänhet tydligen inte vet/förstår vad

som åberopas som stöd för ID-tankens.

Motbevisen mot ateismen/slump-hypotesen innefattar bl a icke-reducerbar komplexitet, dvs ytterst komplexa levande system där de bärande delarna samverkar på ett sådant sätt att de måste ha blivit till samtidigt och inte en efter en under lång tid enligt Darwin. Detta känner Tännsjö kanske inte till, eftersom han inte nämner det.

Det finns även intelligent samman-satta system, som visar på en i förväg ut-räknande intelligens. Vi har i Sökaren skrivit bl a om växten drosera med dess fångst-apparat, biet med dess giftgadd, "bombar-derbaggen" med dess inbyggda "kanon", utvecklingen av fjäril från larv. Sådant, som tycks vara obekant för Tännsjö, kan inte förstås på annat sätt än som resultat av medvetet tänkande och skapande.

Tännsjö beskriver också grund-tankarna i ID på ett snett sätt. Han tror att utgångspunkten är iakttagelsen att världen är "häpnadsväckande välorganiserad". I själva verket är den välorganiserad på *ett sådant sätt* att detta visar på en intelligent skaparkraft bakom allt. Tännsjö tror att ID-tankens innefattar tron på "en intelligent var-else" som skapat allt, medan man i verk-ligheten inte kan inse mer än att det finns *en intelligent skapande kraft*. "Någon" måste ha skapat allt precis så som vi ser det, tror Tännsjö att ID-förespråkarna all-mänt anser, medan man i verkligheten inte alls kan dra slutsatsen att det är en *varelse* som kan beskrivas i *singularis* vilken skapat allt fixt och färdigt genom ett "varde!". Frågan är i stället *hur evolutionen skall för-klaras* – som resultat av mekaniska slump-processer eller genom en intelligent sty-rande kraft. Man utgår alltså från evolu-tion som ett faktum.

Det som Tännsjö beskriver är en-dast vissa religiöst troende människors spe-ciella alternativ till slumphyypotesen. Men detta är inte det intelligenta alternativet.

Tännsjö gör det lätt för sig genom att angripa en icke-intelligent version av ID i stället för en intelligent variant, som inte drabbas av hans argument.

Torbjörn Tännsjö anser att i ett sekulariserat samhälle avgörs frågan hur komplicerade levande organismer blivit till, av den biologiska vetenskapen med sedvanliga metoder. "Det som hålls för sant eller åtminstone troligt vid våra universi-tet, är också det som skolan bör lära ut som sant eller troligt." Alltså: den ateistiska darwinismen skall förkunnas i svenska sko-

lor, eftersom det är den som vetenskapen idag står för. Men eftersom ateismen-materialismen faktiskt är (1) obevisad och (2) motbevisad (vilket visats i denna tid-skrift många gånger) bör kritiken mot den noga redovisas, t ex vad icke reducerbar komplexitet innebär. *Kritiken är tung och skall inte förbises.*

Den som är intresserad av dessa frå-gor, kan läsa om intelligent design och motbevisen mot ateismen/darwinismen på hemsidan www.sokaren.se/INDEX624.HTML

UFO-gåtan

Michael D. Swords är professor emeritus vid Environmental Institute, Western Mi-chigan University i USA. Han har i många år varit engagerad inom UFO-forskningen. I *International UFO Reporter*, oktober 2005, skriver han att förmodligen alla som läser denna tidskrift är övertygade om att ett stort antal vittnen har observerat på him-len vad som tydligen är teknologiska upp-finningar, vilka ibland har landat på mar-ken och inte kan förklaras som resultat av mänsklig teknologi. De har alltså ett främ-mande ursprung.

Swords skriver att när han ibland får den naiva frågan "tror du på UFO?", så svarar han att han *vet* att det finns sådana observationer som ovan beskrivits. Han vet det, eftersom det finns så många trovär-diga vittnen som tydligt har observerat oförklarliga föremål.

Det är en gåta för Swords att den viktiga frågan, om okända teknologiska fö-remål har observerats på himlen, inte för länge sedan har besvarats med ett "ja".

För några av dem som först försökte att seriöst studera dessa rapporter, som bör-jade komma 1947, framstod UFOs som verkliga. George Garrett vid Pentagon an-såg i juli 1947 att de främmande skivorna var verkliga. Howard McCoy vid flyg-vapenbasen Wright-Patterson ansåg som-maren 1947 samma sak, liksom de som ar-betade inom den statliga UFO-under-sökningsgruppen Project Sign, och Dewey Fournet vid Pentagons UFO-underrättel-setjänst och många andra. Men ännu idag fortsätter debatten, och de UFO-intresse-rade framställs allmänt i media, vid uni-versitetet och av myndigheterna som de-battens förlorare.

En av de mer kända profilerna inom den seriösa UFO-forskningen, Jeremy Clark, har sagt till Michael Swords att re-

Köpes

äldre årgångar av Sökaren
Lars Hedström
046-15 93 45

Hypnos – Regression – Healing – Massage!

Mina klienter är mycket
nöjda med resultatet av
terapi. Ring Charlotta
Berglund. 08-58016883
och boka tid! Gratis råd!

dan sommaren 1952 borde det en gång för alla ha fastslagits att UFO:n är verkliga. Swords höll med, med tillägget att denna insikt borde ha kommit ännu tidigare.

Swords tar upp en rad fall som han anser avgörande visar att UFO:n är verk-liga föremål av icke-mänskligt ursprung. Bland dem finns fallet med fader Gill och några papuaner på Nya Guinea som vitt-nen, vilket av objektiva bedömare brukar räknas som en av de mest intressanta UFO-händelserna.

UFO över Nya Guinea 1959

1959 gjordes märkliga observationer av fa-der Gill och några papuanska infödingar i Nya Guinea.

Pastor Cruttwell i Nya Guinea träf-fade vittnena och skrev om det i tidskriften *Flying Saucer Review*. Uppgifterna i det fö-ljande är hämtade från den artikeln.

Den 26 och 27 juni 1959 såg pastor William B. Gill vid anglikanska missionen, Boianai i sydöstra Papua jämte minst 38 papuaner ett UFO som svävade över missionsstationen och hade "folk" ombord som vinkade.

Cruttwell frågade ut fader Gill ingå-ende och kunde inte upptäcka några motsä-gelser i hans berättelse. Han träffade även de flesta av papuavittnena och fick några av dem (missionslärare) att göra en skiss av vad de sett. Teckningarna, som återges på nästa sida, skiljer sig åt i detaljer men överens-stämmer i allt väsentligt, vilket är vad man kan vänta, om det är fråga om en verklig upp-levelse. Alla teckningarna (och berättelserna) är överens om att maskinen var rund, hade två däck, ben, utsände ljus och att "folk" upp-

trädde där. Några nämner upplysta rutor el-ler gluggar.

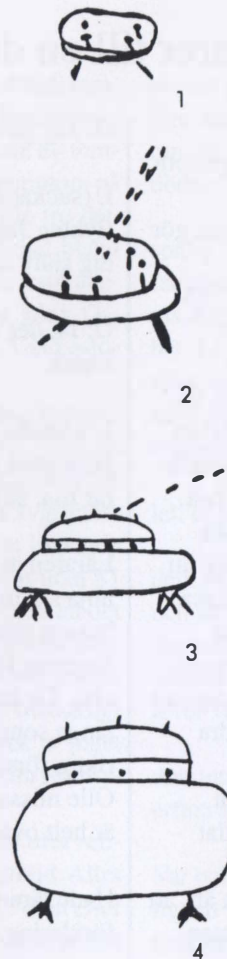
Fader Gill omtalar att ett ljus (som en gloria) omgav maskinen. Gestalterna på den var själva upplysta, av reflekterat ljus som det föreföll. En tänkbar förklaring till ljusskenet kan vara att maskinen omgavs av joniserad luft.

Fastän fader Gill och hans folk ro-pade, svarade gestalterna endast genom att vinka och manövrera farkosten, och varken från dem eller från deras maskin hördes nå-got ljud. De tycktes vara mänskliga till form och proportioner, men några detaljer kunde inte uppfattas, och de sågs endast från bröst-höjd.

Helt utan kännedom om fader Gills upplevelse såg den 26 juni en köpman Er-nest Evennett cirka två (svenska) mil från Boianai ett föremål liknande ett stjärnskott som kom ner till uppskattningsvis 150 me-ter från honom. Det var en oval maskin med en rand runtomkring och fyra gluggar under denna. Den svävade i fyra minuter alldeles ovanför honom och var så stor att han en-dast kunde täcka hälften av den med sin knutna hand på armlängds avstånd. När den gav sig iväg, lät den höra ett ljud som "oomp, oomp, oomp". Den blev klart lysande med grönt ljus och sköt iväg över bergen.

Pastor Cruttwell säger att vid denna tid rapporterades iakttagelser till honom av papuaner nästan varje dag. Nästan alltid sågs föremålen på kvällen, vanligen mellan 7 och 10. Ett par gånger beskrevs de som kupol-formade. De var upplysta, i allmänhet av vitt ljus; ibland förekom färgförändringar. Några av föremålen roterade när de flög och en del utsände ljusstrålar.

Cruttwell slutar med några reflexio-ner: De tycks inte ha haft några fientliga av-sikter, ja vinkningarna antyder vänskap. De gjorde inte något illa mot några eller något och tycks sedan ha gett sig av. Vilka var de?

Varifrån kom de? Varför inriktade de sig på denna efterblivna avkrok av vår planet? Och varför landade de inte?

Fallet är klart intressant och kan peka på be-sök av främmande intelligenser, men det är naturligtvis inte bevisande.

Fig. 1. Föremål som sågs av Stephen Gill Moi den 21 juni, 1959. Blå ljusstråle. Fyra "människor". Två (? dubbla) ben. Teckning: Stephen Gill Moi.

Fig. 2. Föremål som sågs av Stephen Gill Moi klockan 6.45 på eftermiddagen 26 juni. Ljusstråle. Fyra gluggar. Fyra (? dubbla) ben. Teckning: Stephen Gill Moi.

Fig. 3. Föremål som sågs av Ananias Rarata den 26 och 27 juni. Samma föremål och tid som Stephen Gills observation men åter akt-taget den 27. Teckning: Ananias Rarata.

Fig. 4. Föremål som sågs av Dulcie Freda Guyorobo den 26 och/eller 27 juni. Samma föremål och tid som de andra vittnena. Teck-ning: Dulcie Freda Guyorobo

Teckningarna gjordes den 25 januari, sju månader efter upplevelserna, i pastor Cruttwells närvaro och helt oberoende av varandra. Inga försök att påverka vittnena gjordes. Samtliga förklarade att vad de ritat, hade de sett med egna ögon.

Gåvor till Sökarens stödfond

Ilene Stenson, 1000:-, Maila Tsupukka, 50:-.
Mycket tack!
Red

New Age-vänner sökes

Man boende i sydöstra Sverige söker nya tidsåldern-vänner i alla åldrar, av båda könen för gemensam utveckling. Kanske kan vi bilda någon slags fören-ing eller liknande.
Svar till sign. "Sikta mot stjärnorna", Sökaren f v b

Akal Center

I STOCKHOLM

Kurser
Föredrag
Behandlingar
Utbildningar

- Yoga för nybörjare
- Privat yoga
- Yoga för fortsättare
- Yogisk Healing
- Gravid yoga
- Chakraterapi
- Chakraflödesmassage

www.akal.nu
08 - 30 33 15

Kommentarer till en dialog

I Sökaren nummer 5, 2006, utspinner sig under rubriken "Förklara på olika sätt" en kort dialog mellan Erland Lagerroth och Sven Magnusson. SM tycker inte att EL "förklarar" skapandet i universum inklusive vår värld. EL anser att han gör det i och med att han resonerar på det sätt man gör inom naturvetenskaperna. Nyckelordet blir sedan "intelligens". SM vill ha med en intelligent skapare. Först då blir skapandet begripligt. "Man måste tänka sig en intelligent faktor, en skapande kraft bakom allt", skriver SM på ett annat ställe. EL kontrar med att det inom naturvetenskapen anses "otillbörligt" med sådana förklaringar. "Att ... förutsätta en medveten intelligens ... är att göra människan till alltings mått", slår han fast.

Vi har här framför oss ett av de klassiska filosofiska spörsmålen. Under 1900-talet utvecklades denna debatt till att bli ett av huvudämnen mellan två framgångsrika filosofiska riktningar. Å ena sidan har vi nypositivismen (den logiska empirismen) som numera i läroböcker vanligen kallas "positivism" men ligger långt från den lära som fransmannen Auguste Comte lade fram under 1800-talets första hälft, och å andra sidan hermeneutiken, som kom i kraftig opposition till nypositivismen under 1900-talets andra hälft, bland andra företrädd av tysken Hans-Georg Gadamar. Vi kan förenklat säga att SM är hermeneutiker och EL nypositivist.

De termer man använt sig av inom hermeneutiken är "att förklara" och "att förstå". I vardagligt språkbruk skiljer man inte mellan dessa två glosor, men det söker man alltså göra i den filosofiska analysen. SM och EL har en egen terminologi. Bägge talar om "att förklara", men åsyftar olika meningar. Båda två brukar ordet "intelligens" med ungefär samma betydelse. EL talar dessutom om en "medveten intelligens", men att i detta sammanhang tänka sig att det finns omedvetna intelligenser förefaller konstigt. Skulle då en sådan omedveten intelligens syssla med "slumpmässigt" skapande? Vi får här utgå från att alla intelligenser är medvetna. Ett litet tillägg kan göras. SM talar om det "obegripliga". Man kan säga att "förstå" och "begripa" är synonymer.

Jag visar nu med ett konstruerat exempel hur "att förklara" och "att förstå" kan anses ha olika innebörder.

Under större delen av 1900-talet gick studentexamen till så att man hade skrivningar, t ex. uppsatsförfattande, och att gymnasisten måste bli godkänd i dessa skrivningar för att få sin examen. Olle kommer inte till uppsatsskrivningen och hans lärare tar kontakt med honom och undrar varför han uteblivit.

Olle: Jag missade bussen.

Läraren är inte nöjd med den förklaringen: Det är en förklaring, men den kan jag inte förstå.

O: Väckarklockan ringde inte på morgonen, så jag försov mig.

L: Ja, ja, men det förklarar inte saken. Varför såg du inte till så att du kom i tid till provet?

O: Jag glömde sätta klockan på ringning.

L (suckande): Visst, men nu vill jag inte veta av några undanflykter. Jag förstår fortfarande inte varför du gjorde detta mot dig själv och dina föräldrar. Du missade ju hela studentexamen.

O: Ja, det vill jag inte förklara. Du kommer i alla fall inte att förstå.

L: Om det är så att du inte ville ta studentexamen, att du ville protestera mot skolsystemet eller på något vis göra dina föräldrar illa, så kan jag förstå, men nu förstår jag ingenting.

Läraren är tydligen i likhet med SM hermeneutiker och vill inte nöja sig med att en räckta orsakssammanhang presenteras. Att bussen missades, att klockan inte ringde, att den inte sattes på ringning kan ses som orsaksförklaringar men ger ingen förståelse. De kausala sambanden kan ofta göras hur många och långa som helst. Någon hermeneutisk förklaring, d.v.s. någon riktig förståelse fås dock inte, om inte motivet anges. Om sedan Olle missade bussen eller tog sin rycksäck och liftade till Norge är helt oväsentligt.

Hade läraren i likhet med EL varit nypositivist, så hade Olles förklaring varit tillfredsställande.

L: Vilken otur att du missade bussen! Hur kan det komma sig? Ja, man kan aldrig lita på klockor.

Nypositivisten nöjer sig med orsakskedjorna. De kan vara komplicerade. De kan var slumpmässiga. Det går ju inte att komma ifrån att de är ett slags förklaringar, men ger de full förståelse? Skall man vara nöjd med att ange slumpen som orsak till något?

Kanske är det så att nypositivisten och hermeneutikern har olika läggning? Nypositivisten låter sig nöja sig med det lilla och enkla. Hermeneutikern vill finna ut helheten och det stora Målet. Finns det ett sådant?

Rolf Ejvegård

Avgörande är *vad* som skall förklaras/förstås. Här är det livsformernas ändamålsenliga uppbyggnad. Denna kan endast förklaras/förstås som en följd av intelligent skapande med syfte. En beskrivning av världen är ingen förklaring.

Det finns ingen kedja av materiella/mekaniska orsaker som leder fram till exempelvis den helhet som är människan. Helheten är mer än delarna tillsammans. Den ytterligt sofistikerade helheten människan kan endast ha skapats av en intelligent kraft.

Jag talar f ö inte om någon "intelligent skapare" utan om en intelligent skaparkraft, som inte nödvändigt är ett singulärt väsen med ett singulärt medvetande.

SM

Två av SMs tidigare krönikor

Livets mening

Människan i det moderna industri-, konsumtions- och välfärdssamhället har svårt att finna en mening i livet. Så påstås det åtminstone. Hon är "existentiellt frustrerad", som det heter. En känsla av tomhet och meningslöshet breder ut sig. Och detta är inget symptom på "den kapitalistiska världens dekadens", om någon skulle tro det. "Dagens sjukdom: förlusten av mening i livet, i synnerhet bland ungdomen, överskrider utan vidare gränserna mellan de kapitalistiska och socialistiska samhällsordningarna", skrev en gång Oswald Wimmerthal, psykiater vid universitetet i Olmiltz, Tjeckoslovakien.

Hösten 1968 upplästes i svensk radio ett föredrag av psykiatern Viktor E. Frankl, varvid bl. a. följande yttrades: "Vid en rundfråga, ett stickprov, bland mina studenter, som jag gjorde för en tid sedan, medgav 40 procent att de kände till denna avgrunds-känsla av meningslöshet av egen erfarenhet. Och vid en liknande rundfråga som jag gjorde i USA, var det inte 40 procent utan 81 procent. Och på frågan om orsaken till detta måste jag svara att det är den reduktion, som är så dominerande i den västliga hemisfären, i synnerhet vid amerikanska universitet och colleges. Och reduktion det är detsamma som att framställa något så att ett mänskligt fenomen blir blott och bart ett s. k. epi-fenomen. Kärlek är inget annat än sex. Och det mänskliga själslivet är inget annat än resultatet av en kemisk process, osv., osv."

Människans sökande efter livsmening gör henne ofta religiös: hon möter Gud, som är högsta varat samt lyckans grund. Allra djupast strävar människan inte efter lycka, säger Frankl, "utan efter en grund, en motivering för att vara lycklig". När hon funnit denna motivering, inträffar lyckan som en sidoverkan. Att möta Gud är kanske den djupaste och skönaste lyckogrund som finns. Det inne-

bär att man uppfattar världsalltet, eller dess ande, som ett personligt, kärleksfullt väsen, en "närstående" vän som ger förvissning om att man är älskad av livet självt och äger en framtid bortom döden.

Människan kan ju också finna mening och lycka i en personlig uppgift, yrkesarbete, hängiven ideell verksamhet, kärlek och familjeliv. Men för oss alla går obönhörligt tiden: vi åldras, förändras, kanske blir vi "patienter" som får ta mediciner, hålla oss i stillhet. Livets vandring får en ände. Och vid vägens slut står, bildligt talat, exekutionsplutonen och väntar. Den skjuter ihjäl oss – kanske med en hjärtinfarkt, cancerbölder, lunginflammation eller hjärnblödning.

Att vi behöver en mening, och behöver det alldeles förtvivlat, är ett faktum.

Fast några säger ju att man inte skall överdramatisera döden. Man skall ta den som något naturligt och enkelt "livet är slut, och tack för mej" – man somnar in bara; men livet fortsätter, i andra människor. Vad vi tänkt, lidit och glatt oss åt, skall andra på samma sätt tänka, lida och glädja sig åt: Fenomenet Människan lever vidare.

Några (få) har försökt hävda att döden är ett intet, eftersom den inte kan upplevas: du finns till, och aldrig någonsin skall du erfara något annat. Känns det trösterikt?

Men vad är nu livets mening? Det finns många olika svar. Var och en får väl finna sitt eget. Men i alla händelser är det naturligt att vi bekymrar oss om oss själva, om vårt inre, om trivseln och lyckan, och att vi söker se vår plats i de större livssammanhangen.

Ur Sökaren 7, 1973

Religionens framtid: en dogmfri mystik

Uppenbarelsereligionernas dogmer klarar ej konfrontationen med en vetenskaplig världsbild. Det vi nu kallar kristendom, kommer nog att mer och mer blekna bort. Men innebär detta att religionens tid är förbi och att ateism och materialism skall dominera människans syn på verkligheten? Nej! Ty religion är inte lika med ett godtagande av gamla trossatser från en förvetenskaplig tid, utan det är något väsentligt djupare.

De religiösa dogmerna kommer väl att försvinna: på ett naturligt, mjukt sätt kommer de att smälta bort i människornas medvetande. Det blir ingen konflikt mellan troende och icke-troende, endast en förändring av de tanke-kategorier i vilka den religiösa verklighetsuppfattningen uttrycker sig. Man kommer att måla över den gamla övernaturliga bilden av Jesus, och i stället träder ur historien fram en människa med etiska och religiösa impulser till mänskligheten – en bland många liknande personligheter, men kanske litet förmer än de andra, eftersom vi räknar tiden efter honom.

Den gamla typen av religiös tro, den dogmatiska, försvinner. Det slag av religion som återstår för en grubblande, sökande mänsklighet, blir en känsla av förundran inför universum, och en vördnad för livet. De religiösa blir i framtiden de som stannar i undran inför livets Gåta – till skillnad från dem som inte uppfattar några djupare problem med livet eller inte intresserar sig för Gåtan. Den religiöses undran förenas med en känsla av tillvarons storhet, djupa mening och "gudomlighet".

Människor av den typ som nu är religiösa inom Svenska kyrkan, missionsförbundet, pingströrelsen osv., kommer inte att försvinna. Men deras sätt att tala om livet kommer att förändras. Deras andakt i kyrkorum inför predikningar, musik och konst kommer att sakna anknytning till kategoriskt formulerade teser och endast vara en öppenhet för en dogmfri mystik – kanske med utgångspunkt från religiösa företeelser av skilda slag, stora andliga gestalters liv och förkunnelse: en Gandhi, en Schweitzer, en Inayat Kahn osv.

Kanske blir också uppfattningen av anden, medvetandet, och dess roll i universums skapelse något centralt i människornas begrundande av verkligheten. Kanske kommer den parapsykologiska forskningen att stödja en syn på andens makt över materien som kan bli av väsentlig betydelse för framtidens religiösa verklighetsuppfattning. Parapsykologins grand old man J. B. Rhine säger att i oss själva, dvs i vårt andliga jag, finns grunden, eller centrum, för den pågående skapelsen. I oss själva finns en *mind over matter*-förmåga hos anden, som har släktskap med allvetande och allmakt. Här tangerar vi vedanta-tänkarnas intuitivt vunna insikt att medvetandet (atman) är en del av kosmosanden (brahman) – och att "jag" är av samma väsen som "Gud".

Ur Sökaren 10, 1973

Hilma af Klint

Konstnär, mystiker, medium

Av Gunnar Martin Aronsson

Vägen till templet. Hilma af Klint. Förberedelsestiden 1886–1906. Gurli Lindén. 480 sidor. Rosengårdens förlag, (Skolgatan 41, 903 27 Umeå) 1996.

Enheten bortom mångfalden. Två perspektiv på Hilma af Klints verk. Gurli Lindén och Anna Maria Svensson. 336 sidor. Rosengårdens förlag, 1999.

Hilma af Klint – ockult målarinna och abstrakt konstnär. Åke Fant. Raster Förlag 1989.

Hilma af Klints liv och verk har tidigare givits utrymme i Sökaren (nr 6, 2002), varför följande bokanmälningar kan ses som komplement till den tidigare artikeln.

OM DET ANDLIGA I KONSTEN

Resumé: Hilma af Klint (1862–1944) målade under flera decennier utanför offentlighetens ljuskägla serier av verk med teosofiskt inspirerat idéstoff. Först 42 år efter hennes bortgång, 1988, visades hennes esoteriska tavlor för första gången på *The Spiritual in Art, Abstract Painting*, 1890–1985 i Los Angeles, USA.

Fyra konstnärer fick där speciell uppmärksamhet som pionjärer för den abstrakta konsten: de i konsthistorien välkända herrarna Vassily Kandinsky, Kazimir Malevitj, Piet Mondrian – och den i samma historia närmast okända Hilma af Klint. Först 1989 kom hennes abstrakta verk att visas offentligt i Sverige genom utställningen "Konkret i Norden".

DEN OKÄNDA AF KLINT

Orsaken till "okändheten" är inte bara omgivningens eventuella likgiltighet. Hilma af Klint ställde nämligen inte ut några av sina esoteriska tavlor. Hon vägrade dessutom att bjuda ut sina tavlor till försäljning och förbjöd alla offentliga exponeringar av sin konst fram till 20 år efter sin bortgång, det vill säga till 1964.

Enligt en källa frågade hon en gång Rudolf Steiner, som 1908 befann sig i Stockholm för att tala hos Teosofiska Samfundet, när hennes verk – som hon uppenbarligen visat honom exempel på – skulle kunna tas emot av en icke insatt publik. Doktor Steiner hade då nämnt något om att det skulle röra sig om minst femtio år framåt. Med facit i hand kan vi alltså konstatera, att Steiners skepsis var välgrundad.

FÖRST MED ABSTRAKT KONST

Hilma af Klints verk representerar en minst lika epokgörande modernism som den övriga manliga trions verk. Det förtjänar att påpekas, att den som var först – om vi nu tycker att sådant är viktigt – var Hilma. År 1906, när hon inledde sitt mammutprojekt *Målningar till Templet*, hade vare sig Mondrian, Malevitj eller Kandinsky presenterat sin ockult inspirerade, så kallade abstrakta konst.

EN NYKTER OCH KLAR TANKEMÄNNISKA

Uppgifter talar för att Hilma redan som barn hade mediumistisk förmåga och som 45-åring, efter en svår kris, även förmåga att bota sjuka. Hon växte upp i en kristen men disciplinskolad familj, då fadern var sjöofficer och lärare för kadetterna vid Sjökrigsskolan.

Skulptören Olof Sundström har karakteriserat Hilma af Klint så här: "Matematiker, nykter och klar tankemänniska. Osentimental, ren, hennes personlighet präglas av en själshållning som var resultatet av en ingående, detaljerad vetenskaplig kartläggning om själens alla fel, brister och egenskaper och en omutlig, sträng, rakryggad hållning och verkställighet i fråga om moraliska kvaliteter. Torr humor och mänsklig enkel livsföring, anspråkslöshet, mod – ja hon var en sällsynt personlighet, som ur sin yttre oansenliga gestalt utstrålade en höghet och en kraft som man ytterst sällan möter."

EXOTERISK VERKSAMHET

Efter utbildning vid Konstakademien i Stockholm 1882–1887 började Hilma måla tids-tytiska motiv med landskap och porträtt, vilket också hade varit hennes intresse under skoltiden. Vid sekelskiftet var hennes exoteriska, "vanliga" konst relativt välkänd, och hon försörjde sig huvudsakligen framöver genom porträttmåleri. Hon hade ateljé i närheten av Kungsträdgården och hade utställning på Blanchs då välkända konstsalong. Kring sekelskiftet gjorde hon också illustrationer till tidskriften "Julklappen" och tecknade för Veterinärinstitutet i Stockholm.

Den som inte tillhörde den inre bekantskapskretsen kanske fick intrycket att Hilma var en god men inte exceptionellt begåvad kvinnlig konstnär, som snart skulle komma att bli bortglömd av historiens bryns vinddrag. Men så skulle inte ske.

SPIRITISM

1879 blev hon aktiv i en spiritistisk grupp, samtidigt som hon började studier i porträttmåleri vid Tekniska skolan (nuvarande Konstfack). Möjligtvis förstärktes intresset sedan system Hermina gått bort 1880.

Sedemera kom hon dock att ta avstånd från spiritistiska seanser, kanske under inflytande av teosofin, då dess grundare H. P. Blavatsky menade, att "de som tror på

sådan kommunikation (mellan levande och döda) skändar helt enkelt de döda och begår ett ständigt vanhelgande."

DE FEM

1896 instiftades gruppen De Fem, vari även Hilmas akademikamrat Anna Cassel ingick. I övrigt inkluderade gruppen Sigrid Hedman, som i början var den som tog emot de mediumistiska meddelandena, Cornelia Cederberg och Mathilde N. Man sysslade då med kristet präglad mediumism – vilket kan låta själv motsägande, då kyrkans traditionella hållning varit att sådana aktiviteter är liktydigt med svartkonster och bör fördömas.

ANDLIGA REFORMRÖRELSE OCH NYA IMPULSER

Men under den aktuella epoken – cirka 1870–1920 – fanns vitaliserande andliga strömningar på många håll, inte minst i USA och Europa, där kristet präglade healers som Edgar Cayce (1877–1945) och den klärvoajante pionären för modern spiritualism Andrew Jackson Davis (1829–1910) trädde fram, liksom kristna reformrörelser som exempelvis Mary Baker Eddys (1821–1910) *Christian Science*, Emma Curtis Hopkins (1849–1925) *New Thought*, Charles och Myrtle Fillmores *Unity* 1889 och slutligen mer ockulta rörelser som Teosofiska Samfundet, skapat 1875, och nya grupperingar av Rosenkorsorden, exempelvis den av Pascal B. Randolph bildade amerikanska *Fraternitas Rosae Crucis* 1858.

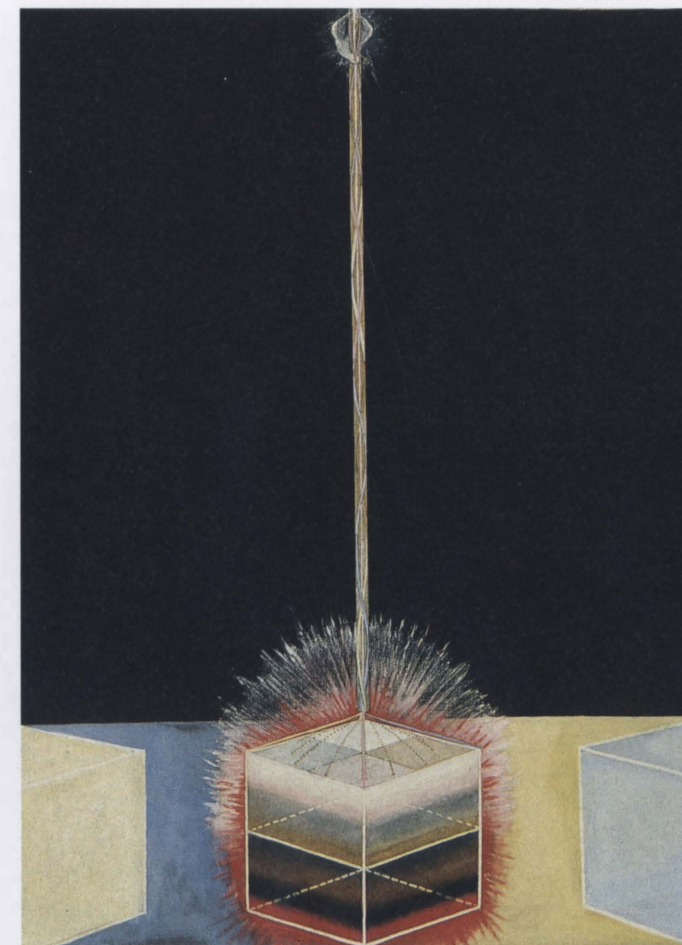
Det kan också nämnas att ett sällskap för parapsykologisk forskning skapades 1885 i USA, och intresset för Österlandet vaknade: den indiske visdomsläraren Vivekananda inbjöds t.ex. att representera hindusimen vid Chicagos *Parliament of Religions* 1893 och gjorde därefter under tre år föreläsningsturnéer om vedantafilosofin i USA och England för en till övervägande delen kristet präglad publik.

Sammanfattningsvis var alltså öppenheten och toleransen i den västra hemisfären betydligt större för vad som ansågs vara andligt acceptabelt än under tidigare århundraden.

VÄGEN TILL TEMPLET

Boken *Vägen till templet* tar upp Hilma af Klints förberedelsestid 1896–1906. Under denna period blev hon och de andra fyra i gruppen De Fem undervisade av "De Höga", andliga väsen tillhörande den andliga hierarkin på andra sidan.

Författaren Gurli Lindén presenterar här ett slags redaktionell bearbetning av de anteckningar som Hilma och gruppen De

Strålen ovanifrån rör sig "ned" i materian, varvid rumtiden skapas, här representerad av en kub. Auran kring kubens påvisar att det är liv bakom all materia.

Fem gjorde under dessa tio år.

Lindén: "Jag har varit förmedlaren mellan dem som för hundra år sedan nåddes av De Högas budskap och Er som nu skall ta del av den djupa sanning som åter får bli bekräftad."

Lindén har från rättighetsinnehavaren Stiftelsen Hilma af Klints verk fått tillgång till ett rikt källmaterial ur Hilmas kvarläten-skap, främst olika anteckningsböcker: *Gregors bok 1* (med början 1896) och *Gregors bok 2* (avslutades 1902) samt *De Fems bok 1–4* (1897–1907) och *Clemens bok* (1903–1905) samt *En Själsstudie* i fem band och diverse skissböcker.

Av detta material har hon skapat en omfattande kartläggning av De Fems tioåriga verksamhet. Dock föreställer jag mig att materialet – trots att Lindén enligt egen ut-sago gallrat i de med nödvändighet förekommande upprepningarna och moderniserat den svenska språkdräkten – kräver att läsaren har tålmod med det lite omständliga, slingrande och högtidliga sätt som De Höga kommunicerar på.

Det kan också vara, tycker jag, smärtfrustrerande att inte riktigt veta vem eller vilka som är textens avsändare. De andliga guruerna byter roller med varandra; först

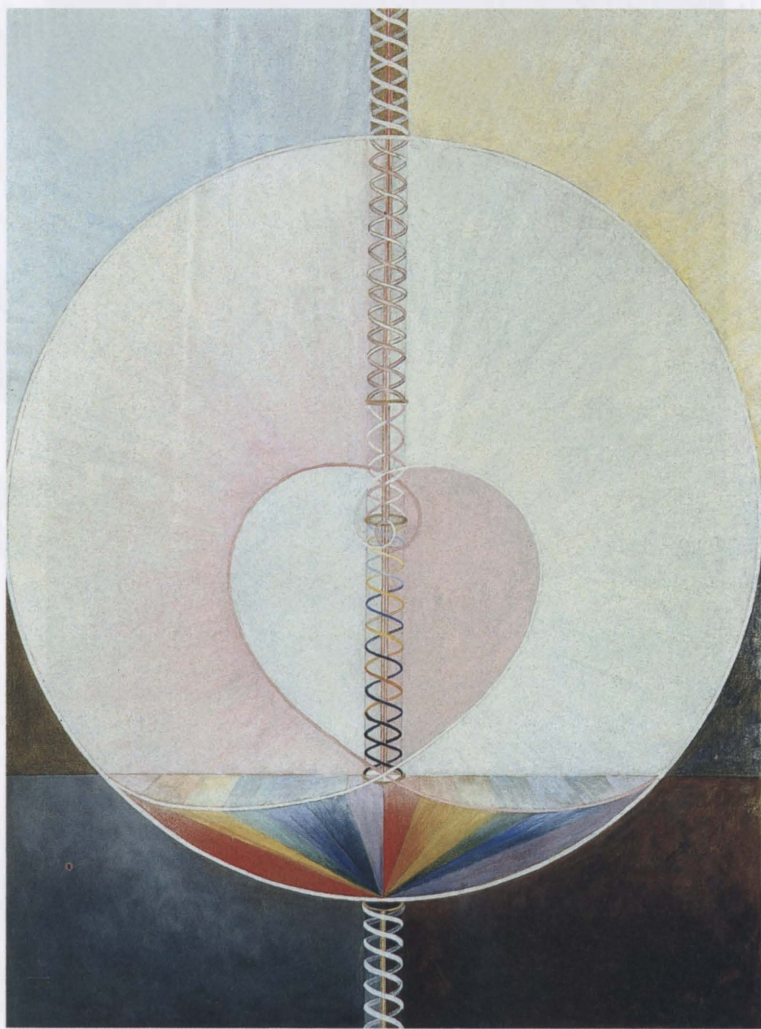
undervisar den ene, sedan den andre, därpå en tredje, ofta i den anonyma "vi"-formen. De förblir märkbart karaktärslösa, trots att de uttrycker visdomsord.

Ibland söker Lindén själv röra sig in i huvudet på Hilma, eller beskriva vad som händer i miljön. Detta bidrar till en vitalitet i framställningen men understundom också till en känsla av oprecisitet och inkonsekvens. Var slutar Lindéns tankar och var börjar af Klints?

SAMMANKOMSTERNA

I rummet där De Fem träffades fanns altare med ett kors och en altarbild, en altarring. Altaret var alltid dekorerat med levande ljus och rosor. Här fanns låga stolar med stoppad sits och högt ryggstycke ställda framför altaret intill en schäslong för mediet som i trans förmedlade budskapen från De Höga.

Lindén föreställer sig följande scen en fredag 1896: "Cornelia vid bordet med ritblocket, Anna och Mathilde söker i den uppslagna Bibeln och Sigrid med ryggen mot de andra som om hon redan hörde rösterna, som om de svävade över de mörka gatorna och hustaken, ropade på henne, väntade att hon skall lägga sig ner på bädden, väntar att

Hjärtformen markerar ofta hos af Klint människans andliga hjärta, dvs hennes centrum. Spiralen markerar universums polära kraftstruktur (dualtanken) som samverkar i alla människor, såväl män som kvinnor. Att spiralen går utanför bildgränsen, både uppåt och nedåt, markerar att denna kraft är gränslös, evig.

hon skall falla i sömn. Hilma är nu inne i rummet. Det är här det sker. Här i rummet har de blivit sökta. Här har de blivit tilltalade av De Höga. Här har de vänts inåt mot ett mysterium som allt mer tagit dem i besittning."

Gruppen inledde gärna med att läsa något ur Bibeln. Till att börja med användes en så kallad psykograf – en liten skiva med en penna som man lade handen på och som till synes rörde sig utan medveten mänsklig vilja – för att få fram meddelandena. Senare kunde budskapen skrivas ned direkt, utan psykograf. Gruppen uppmuntrades dessutom att öva sig i vanlig automatskrift och så småningom även i transbaserad bildframställning.

Så här kan det låta från De Höga: "Stora sanningar har vi ämnat åt er men ni är som barn, tar allt på en gång i famnen. Ni skall slå in på en väg som skiljer sig från mångas, men för att ni fria och obundna av olika meningar skall kunna dra så många

som möjligt med er, blir er svåraste prövning, att inte se till det som skiljer er syn från deras som går vid er sida, utan hela tiden se mot det fjärran målet. Ödmjukhet alstrar den synen och enhet är den lösen som hjälper förbi alla skiljande stötestenar. Vi, era osynliga beskyddare och ledare, behöver er nu, inte för att strida mot bröder men för att sansat, men ändå hänfört säga vem ni är, att ni är lärjungar till de Höga." (Meddelandet mottaget via psykografen den 23 januari 1900.)

När Sigrid, som varit det huvudsakliga mediet, under 1903 går in i en kris, blir Hilma efter hand den som får möjlighet att axla ett större ansvar i gruppen. Gruppen har tidigare genom psykografen tecknat medialt (20 skisser är inkluderade i boken) men nu säger en ny ande, Esther, till Hilma: "Med eftertanke förstår du våra ritningar. Vi menar att du på tisdagar skall försöka använda en stund till att rita. Koncentrera dig på att utarbeta vad vi gett dig som ut-

kast – du får hjälp. Vis är Gud och goda är de med vilkas hjälp du arbetar."

ENHETEN BORTOM MÅNGFALDEN
Boken *Enheten bortom mångfalden* (1999) innehåller två långa uppsatser: dels fortsätter Gurli Lindén sin esoteriska närläsning av Hilma af Klints verk, och då framförallt från perioden från 1906, då hon påbörjade sitt gigantiska projekt *Målningar till Templet* – 182 verk i olika serier med abstrakt formspråk (och frånsade sig annat formspråk), dels har konstvetaren Anna Maria Svensson bedrivit ett ettårigt arbete om Hilma af Klint som utmynnat i en magisteruppsats vid Sorbonne-universitetet i Frankrike.

Svensson skriver i sin uppsats *Mellan abstraktion och esoterism*: "Enda sättet att få kännedom om den djupare esoteriska lärans mysterier är att bli invigd i den av en hemlig sammanslutning eller andlig mästare som själv en gång blivit initierad. Den tids- och gränslösa esoterismen förenar och binder samman världsreligionerna, vars symboler enligt esoterikerna är universella."

I Templet-serien är det teosofiska symbolinslaget tydligare hos Hilma, något som även ger genklang i bokens innehåll. Hilmas tanke var att *Målningar till Templet* slutligen skulle ställas ut i sin helhet som just ett Tempel vilket skulle ha en rumslig spiralform, då en sådan innebar en mycket påtaglig fysisk avspiegling av den universella utvecklingsprincipen.

FYRA PERIODER

Målningarna till Templet delas in i olika perioder:

Period 1: 1907–1908. Här arbetar Hilma helt och hållet som medium, eller som Lindén uttrycker det: "Hennes hand fördes under inverkan av ledare såväl vad avser blandning av färg som själva målandet."

Här återfinns 111 målningar. Gurli Lindéns text *Det centrala verket* omspänner denna period med utgångspunkt från Hilmas egna anteckningar. (Intressant nog gör Hilma ett fullständigt uppehåll i sin konstnärliga produktion från 1908 till 1912.)

Period 2: 1912–1915. Här arbetade Hilma 50 % mediumistiskt, "vilket innebar att hon fick framföra synpunkter och påverka målningarnas utseende" (Lindén). Perioden omfattar 81 tavlor och avslutas med den mäktiga serien altarbilder samt motivet Mänsklig kyskhet.

Period 3: 1916–1921. Här arbetar Hilma uppenbarligen högradigt självständigt. Uppdraget (Målningarna till Templet) anses som fullt genomfört. "Hon förefaller nu ha blivit gripen av sin nyförvärvade förmåga att kunna blicka in i den astrala världen", skriver Lindén. "Genom självverksamhet men också i nära samverkan med andliga väsen, som hon lärt känna tidigare, fortsätter hon med sina målningar."

Period 4: 1922–1941. I början av perioden var Hilma andligt inspirerad av Rudolf Steiner, och åren 1920–1930 är hon och vinnnan Tomasine Andersson ofta besökare i antroposofins centrum Dornach i Schweiz. Här mötte hon en ny konstsyn, vilken fick henne att ta ett steg bort från ambitionen att måla det rent översinnliga.

Majoriteten av dessa tavlor är gjorda med akvarellteknik i stället för olja. Motivet är framförallt djur och växter, men inte sådana som de framträder för det vanliga ögat, utan så som Hilma genom sin inre andliga syn förnam objekten, det vill säga motivens "astrala kvaliteter". Bilderna är också betydligt mindre. Men Hilmas grundsträvan består: att, med författaren Åke Fants ord, "gradvis försöka genomtränga bildvärlden med ett allt klarare medvetande."

TEOSOFIN

Sekelskiftets mest inflytelserika nyandliga rörelse var Teosofiska Samfundet, skapat 1875 av H. S. Olcott men framförallt av den säregna ryskan Helena P. Blavatsky (1831–1891).

Hilmas grundläggande ideologi och den andliga terminologin i anteckningarna är hämtad ur teosofin, som i sin tur bygger på tidigare religiösa yttringar, framförallt från äldre kulturer i Indien, Tibet och Egypten. Dock hävdar Blavatsky att det egentligen är EN sak och EN lära, som uttryckts på olika sätt i olika kulturer i olika tider. Genom att erhålla essentiell kunskap direkt från mästarna, mahatmorna, menade sig Blavatsky kunna påvisa hur diskrepanserna mellan olika religiösa traditioner helt enkelt berodde på mindre god "mottagningsapparat" hos kollektiv och individer. Nu var tiden inne för att *Den hemliga läran* skulle kunna delges mänskligheten och därmed överbrygga motsättningarna mellan olika ideologier.

Teosofin ses alltså från det egna perspektivet som en analys av substantiella kosmiska sanningar och dessutom ett klarläggande av de olika "missförstånd" som tidigare religioner, sekter och andliga rörelser samt tidigare forskning presenterat.

När det gäller dessa kosmiska sanningar uttrycks de för det mänskliga sinnet i

skiftande symbolspråk. Språket ÄR alltså inte sanningen, utan en representation för människor. Därför är inte heller texterna i *Den hemliga läran* i sig sanningen, utan ett instrument för att kunna gripa de eviga sanningarna.

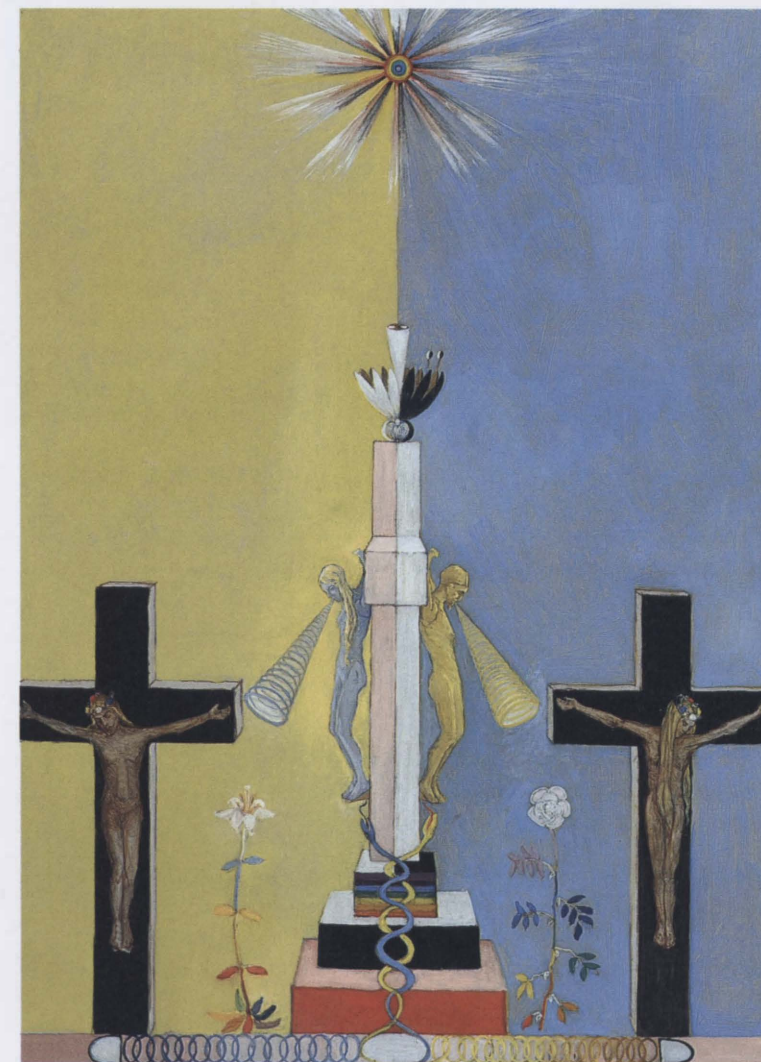
Utgångspunkten är alltså att teosofin egentligen inte är en speciell ideologi, utan en presentation av substantiella kosmiska sanningar. Sanningarna uttrycks dock för det mänskliga sinnet i skiftande symbolspråk för att dessa skall kunna bli gripbara, bli till gestalter för mottagarna.

Hilma: "Det yttre är bara ett uttryck för det bakomliggande och därför föränderligt som allt är i formens värld." Det väsent-

liga finns däremot bevarat i astralvärlden, "och därifrån hämtas konturerna till det verk vi vill ha fram."

DEN DOLDA VERKLIGHETEN

I Hilmas bildserier finns genomgående stråkdrag: den dolda verklighetens grund är etisk, eller moralisk, och dessutom är den intelligent, eller ordnad. Det finns en struktur i den andliga världen, som är den primära verkligheten, och då den fysiska världen egentligen är ett följdfenomen eller en sekundärvärld, innebär det, att det mest väsentliga är att förstå mer av hur denna primära ordning är strukturerad.

Alla människor går igenom "korsfästelse" i vardagen. Denna tes ses inom teosofin som en invigningsritual genom vilken adepten blir godkänd till ett högre utvecklingsstadium. Att mannen och kvinnan hänger på var sin sida av korset markerar dualtanken. Att spiralen slingrar sig mellan dem markerar att kvinnan har en manlig aspekt, mannen en kvinnlig. Stjärnan ovanför korset representerar att alla skeenden och livsprocesser styrs av Ljuset, även om vi inte är medvetna om det under själva "korsfästelsen". Spiralerna från gestalternas huvuden som närmar sig blombladen markerar möjligen det aldrig övergivna hoppet om ett annat liv, ett liv av skönhet, sanning och harmoni.

STEINER

Efter det att Rudolf Steiner (1861–1925), generalsekreterare i den tyska sektionen av Teosofiska Samfundet, 1912 lämnat teosofin och bildat Antroposofiska Sällskapet, kom Steiner att bli den för Hilma mest betydelsefulla mänskliga inspiratören vad gäller esoterisk kunskap.

Steiner närde åsikten, att hans "andeskådande" skulle komma att bli möjligt för dem som gick den inre kunskapsvägen. Det var inget som var exklusivt förbehållet honom. På liknande vis fanns måhända en tanke hos Hilma af Klint, att hennes bildserier, som ju var gjorda "på uppdrag" av De Höga, det vill säga den andliga Hierarkin, kunde fungera som "esoteriska verktyg" för dem som blivit andligt mottagliga för att kunna använda sådana.

Hilma signerade inte tavlorna med sitt namn, utan med siffror och koder, eftersom hennes uppdrag inte alls tog sin utgångspunkt i den vanliga konstnärsambitionen att vilja bli bekräftad och hyllad för sin begåvning, utan i ett förmedlande av andliga lagar och principer och i de moraliska värden som implicerades i dessa andliga, ordnade strukturer. Visserligen i symbolisk form, men hur skulle de annars ha uttryckts?

MÄNNISKANS

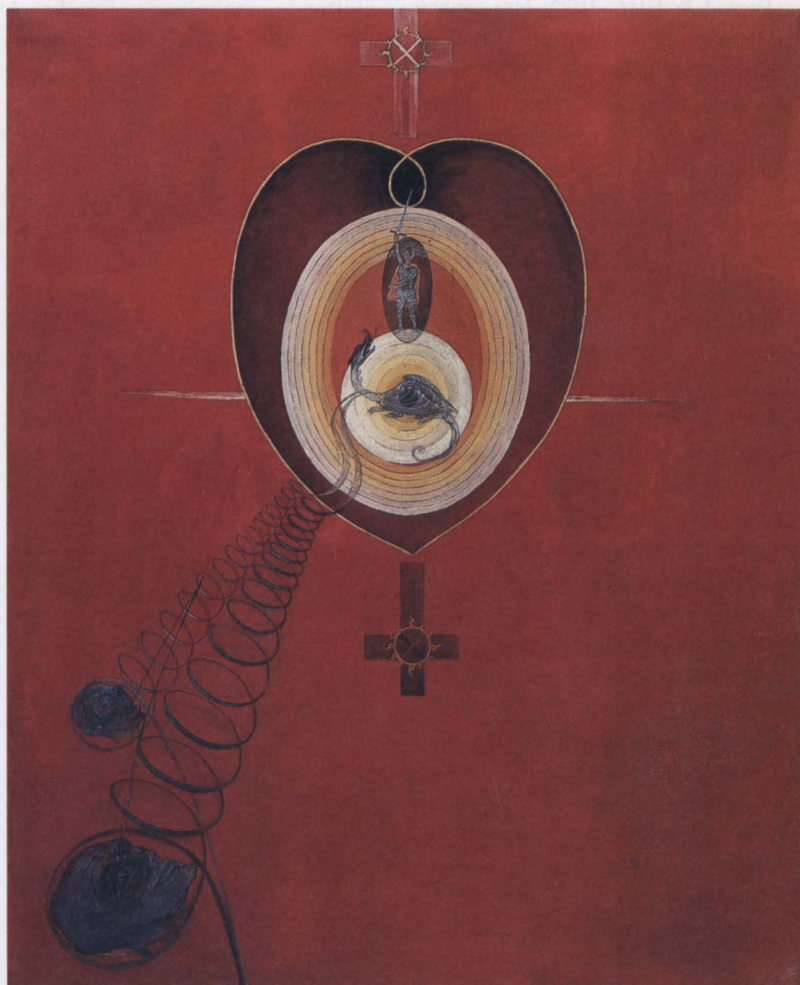
MOTTAGNINGSPPARAT

Då Hilma torde ha varit övertygad om att människans sinne överskrider de fem primära sinnena och att människan istället för att vara enbart en biologisk maskin har en andlig själ (Logos) med olika lager av eteriska kroppshöljen som kompletterades med ett fysiskt sådant, bör också åsikten vara nära till hands, att människans andliga utveckling skulle skapa en finare "mottagningsapparat" som gjorde det möjligt att "skåda" den andliga världen.

Vad gäller konsten kommer denna andliga mognad att innebära förmågan att "se igenom" tavlorna. Det handlar då inte längre om att "förstå" eller "känna" något inför kompositionen, ytan, färgerna, formspråket, genom att relatera dem till något i betraktarens vardag, som annars är det vanliga i föreställande konst, utan om att erbjudas en "dörr" till en annan och minst lika verklig verklighet.

KONSTEN SOM KATALYSATOR

Tavlan är alltså ett medium mellan betraktaren och denna dolda verklighet, och fungerar därför inte bara – detta är skribentens åsikt – som en illustration av detta dolda,

Hilma har här anknutit texten "Det större huvudet: den materiella tänkaren, cynikern (egenrättfärdigheten). Det mindre: lögnen." Den fria viljan är en gåva från Gud, och därför helig. Hjärtformen representerar det andliga hjärtat, människans centrum, där jaget dväljs. Den fria viljan manifesterar sig kontinuerligt i den yttre världen, vilket markeras genom spiralen som växer sig större ju lägre från centrum den är; det vill säga från intentionen hos jaget i det andliga hjärtat. Viljan kan avge såväl ljusa som mörka ödesresultat och är i sig helt neutral. Att korset under bilden är svart samt upp-och-nedvänt visar att den fria viljan här inte är samstämd med den gudomliga viljan. Skillnaden måste besegras i sinnet genom självöversinnelse, kamp, här representerat av den "gode" riddaren.

utan som en katalysator för att betraktarens egen intuitiva förmåga skall stimuleras, väckas, aktiveras.

Boken Enheten bortom mångfalden ger genom sina två olika perspektiv, det ena ett konsthistoriskt, det andra ett biografiskt, inlevande, en i mitt tycke något mer fullödlig kunskap för den som vill veta mer om konstnärinnans liv och verk än den förstnämnda boken. Ett trettiotal färgåtergivningar av Hilmas tavlor inkluderas dessutom här, vilket självfallet adderar värde till en konstabok.

kade hon ut för en trafikolycka och avled i sviterna av denna den 21 oktober 1944. Hennes kvarlåtenskap omfattar över 1000 tavlor, och detta gäller enbart de esoteriska verken. En bråkdel av dessa har hittills visats på gallerier och utställningar.

Överlag levde Hilma hela sitt liv tillbakadraget, asketiskt och ogift, och likt kollegan Piet Mondrian offrade hon allt för konsten, eller snarare för själva konstnärsuppdraget, det som givits henne från högre ort.

AVSKED

Hilma var konstnärligt verksam upp i hög ålder. Några dagar före sin födelsedag rå-

Bildtexterna är författarens tolkningsförslag.